AMERIKANSKI SLOVENEC

Katoliški list za slovenske delavce v Ameriki in glasilo Družbe sv. Družine.

ŠTEVILKA 92. JOLIET, ILLINOIS, 12. OKTOBRA 1917. LETNIK XXVI

Pisma ne morejo v staro domovino.

D. R. K. ne sme več pošiljati vprašanj iz Amerike o zdravju oseb v deželah centralnih vlasti.

PREPOVED IZ WASHINGTONA.

Predsednik Wilson razširil nadzorstvo nad prehrano ljudstva.

Pisma ne morejo v staro domovino.

Washington, D. C., 9. okt. — Vlada je iz vojaških razlogov naprosila Ameriško družbo Rdečega križa za opustitev načrta, ki ga je pred nekaj časom vlada sama predlagala za pošiljanje vprašanj od prebivalcev Združenih Držav o "zdravju in bivališču" oseb v deželah centralnih vlasti ali v ozemlju zasedenem po centralnih vlastih.

Pisma se vrnejo poslateljem.

Prometni urad Rdečega križa ne bo torej prevzemal več nobenih pisem take kakovosti v odpošiljanje; zmožen pa bo, kar največji del že došlih pisem zopet dostaviti poslateljem.

Urad pa si bo še nadalje prizadeval, poizvedovati o zdravju ameriških ali aliiranih vojnih ujetnikov in članov ameriškega ekspedicijskega zbora.

Kaj bo še delal urad.

Urad bo nadalje odgovarjal na vprašanje, kako je mogoče z vladnim dovoljenjem pošiljati vojnim ujetnikom denarja. Pošiljal bo pisma na vojne ujetnike v deželah centralnih vlasti v soglasju s pravili, ki jih utegnejo izdati vojni urad ali vojaška oblastva na Francoskem. Poizvedoval bo in odgovarjal na vprašanja o izgubah ameriških čet v Evropi, kakor tudi o zdravju in bivališču bolnikov, ranjencev in pogrešancev.

Podpisovanje za posojilo.

Washington, D. C., 9. okt. — Hanover National Bank v New Yorku je prevzela danes obveznic za svobodo v višini $10,000,000. Irving National Bank je sledila s $5,000,000.

Moštva na Gouvernors Islandu so kupila obveznic v višini $200,000.

Slučaj La Follette.

Senator Pomerene se je obrnil danes pismeno s prošnjo na Bryana, dati odseku, ki mu je poverjena preiskava slučaja La Follette, natančnejših podatkov o La Follettovih besedah, zaradi katerih je bil obdolžen nelojalnosti.

Odseku so trije stenografi poslali govore senatorjeve v St. Paulu.

Iz Rima.

Po semkaj dospelih uradnih brzojavkah zbirajo Avstrijci ob južni meji čete v velikem številu, v domnevi, da poskušajo Italiani prodreti prek visoke planote pri Banjšicah.

Italijanska vlada bo v konferenci aliirancev, ki se bo vršila v kratkem, predložila svoj načrt o velikem vojnem pohodu proti Ljubljani.

Brodovje 787 ladij.

Washington, D. C., 9. okt. — Vojni program gradnje ameriškega brodovja obsega nič manj nego 787 ladij, med njimi vse znane vrste od superdreadnaughta do lovke na podmorske čolne.

Obenem s tem naznanilom je pomorski minister Daniels naznanil, da je bilo nekaj ladij izgotovljenih v zadnjih tednih in se nahajajo že v službi, dočim se ostali brodi izdelujejo kar najhitreje. Skupni stroški so precenjeni na $1,150,400,000.

Kdaj bo vojna končana?

Washington, D. C., 9. okt. — Z ustanovitvijo zveze za narodno edinost (League for National Unity), v kateri so zastopane cerkvene, politične, delavske, poljedelske in obrtne združbe, je bilo tukaj danes sproženo gibanje, ki zasleduje svrho, voditi javno mnenje glede vojne in izražati isto.

Predsednik Wilson je potrdil novo zvezo in pozdravil njene voditelje v Beli hiši s kratkim nagovorom, v katerem je kazal na potrebo skupnega delovanja od strani boriteljev ameriških misli in nazorov.

Predsednik je izrazil prepričanje, da potrebuje ameriško javno mnenje, dasi razume vzroke in ačela vojne, vendarle vodstva, katero naj opominja ljudstvo, da se ima vojna končati samo potem, ko bo Nemčija poražena ter nemška vlada avtokracije in moči nadomeščena po idealih demokracije.

Svarilo.

Predsednik je izrekel tudi svarilo, naj ljudstvo ne pozabi, da bi nemški uspeh pomenil ne le zabranitev razširjanja demokracije, marveč morebiti tudi zator že obstoječih demokracij.

Nadzorstvo nad ljudsko prehrano.

Washington, D. C., 10. okt. — Vlada je razširila nadzorstvo nad prehrano ljudstva danes v toliko, da spadajo skoro vse življenske potrebščine v njeno področje. V proglasu, ki ga je objavil predsednik, je naročeno živilskemu oblastvu, po prvem novembru licenzirati napravljanje, spravljanje, uvažanje in razdeljevanje kakih dvajseterih najpotrebnejših živilskih vrst. Mnogi trgovci na drobno in farmarji so izvzeti.

Preobilni dobički.

Vladno postopanje je bilo že snoči omenjeno v izjavi živilskega oblastva, da je potrebno, črezmerne dobičke omejiti in kopičenje živil v spekulacijske svrhe zabraniti.

McAdoo govori.

Butte, Mont., 7. okt. — Pred sodnim poslopjem je imel danes zakladniški tajnik McAdoo pred približno 5,000 ljudmi govor, tekom katerega je med drugim rekel:

"Združene Države bodo imele v vojni 2,500,000 mož in dolžnost vsakogar je, kupiti obveznico za svobodo, čeprav samo obveznico za $50.

"Te obveznice niso za bogatince. So za vsakega in najboljša naložitev, kar jih je.

"Pacifisti so ali izdajniki, strahopetci, ali pa služijo Nemčiji.

"Nemško ljudstvo bo Združenim Državam dolžno hvaležnost, ko bo ta vojna končana."

Uruguay proti Nemčiji.

Montevideo, 7. okt. — Republika Uruguay je prekinila diplomatske odnošaje z nemško vlado.

Danes objavljen predsednikov razglas je naznanil prelom, ko se je odločila za to poslanska zbornica s 74 proti 23 glasom.

Tukajšnjemu izrednemu poslancu in pooblaščenemu ministru nemškemu so bili že izročeni popotni listi.

V obrambo malih narodov.

V svoji poslanici na parlament je izjavil predsednik Viera med drugim, da uruguayska vlada pač ni bila naravnost izzvana po Nemčiji. Potrebno pa da je, potegniti se za stvar tistih, ki branijo pravičnost, demokracijo in male narode.

Zopet na delo.

Seattle, Wash., 7. okt. — Stavka v tukajšnjih ladjedelnicah, v katerih gradijo lesene ladje, je bila nocoj proglašena za končano kot odgovor na brzojaven poziv od strani delavskega ministra Wilsona, ki je naprosil delavce, zopet vrniti se k delu. Z delom zopet prično jutri zjutraj.

Štrajkovno povelje je bilo izdano dne 14. septembra kot izraz sočutja s prizadevami delavcev v žagah, pridobiti 8-uren delavnik.

Škoda po mrazu.

Springfield, Ill., 8. okt. — Slana zadnje noči je napravila v osrednjem Illinoisu na koruzi znatno škodo, kakor naznanja zavezni vremenski urad.

Omaha, Nebr., 8. okt. — Vso Nebrasko je v zadnji noči obiskala močna zmrzal. Davi je kazal toplomer v tem mestu 28 stopinj nad ničlo. Večji del koruze je bil že varen proti slani.

Topeka, Kas., 8. okt. — Močna zmrzal, prva v sezoni, teden prej nego navadno, je obiskala v zadnji noči vso državo. Največji del koruze je zavarovan.

Sneg.

La Crosse, Wis., 10. okt. — Tukaj je začelo prvikrat snežiti v torek dopoldne ob 10. uri.

Poughkeepsie, N. Y., 10. okt. — Tukaj je včeraj prvikrat snežilo.

Superior, Wis., 9. okt. — Zemlja je bila danes pokrita s snegom, prvim v tej zimi.

Davenport, Ia., 9. okt. — Mešanica snega in sodre je padala danes dopoldne ob 9. uri. Toplomer je kazal 45 stopinj.

Deadwood, S. D., 8. okt. — Hud snežnj vihar je začel razsajati včeraj po Črnem gričevju (Blackhills). Padlo je 2 palca snega. Gozden požar, ki je divjal severno odtod, je ugasnil.

Deset črncev obsojenih.

Belleville, Ill., 7. okt. — V zapor po 14 let v kaznilnici je bilo obsojenih 10 črncev, ki so bili obtoženi umora tajnega redarja Samuela Coppedge v jutro 2. julija, kateremu je sledil plemenski boj v East St. Louisu. Trije so bili oproščeni. Prostost trojih oproščencev pa je bila samo kratkotrajna, ker je država podala nove obtožbe proti njim. Odvedeni so bili z 10. obsojenci v zapor.

Mraz na Francoskem.

Pariz, 7. okt. — "Mrzel val se premika prek vzhodne Francije". Po obmejnih gorah v Vogezih je prvikrat snežilo, znamenje bližajoče se zime.

Vojna pravica preklicana.

Madrid, 7. okt. (Prek Pariza.) — Danes objavljen vladni razglas naznanja, da "je po vsem Španskem smatrati vojno pravico za preklicano".

ORANJE VRTNEGA KOSA, VREDNEGA $750,000.

Morebiti najdražji vrtni kos v Ameriki je v sredini Omahe, Neb. Zemljišče je vredno skoraj milijon dolarjev. Trgovci so videti pri oranju, da "donesejo svojo trohico" k deželnemu živežu. Pridelali so na tem zemljišču krompirja, čebule in fižola, in sedaj zopet orjejo za ozimno setev.

Uradna poročila o vojnih dogodkih.

London poroča britanske in francoske uspehe ter močne nemške protinapade.

Z RUSKE FRONTE MALO NOVIC.

Italijanski zrakoplovci nad Kotorsko luko. Ljuti boji na Krasu.

Laška fronta.

Rim, 8. okt. — Bojevanje je bilo omejeno predvsem na topništvo ob vsej fronti. Na visoki planoti pri Banjšicah so naše patrole ujele nekaj mož. Na Krasu so bile sovražne patrole prepodene.

Kotorska luka bombardirana.

Washington, D. C., 9. okt. — Velikanski zrakoplovi izdelka Caproni so deževali snoči bombe na veliko avstrijsko pomorsko opirališče v Kotoru, ki so povzročile požare med poslopji v pomorskem arzenalu in škodo na avstrijskih ladjah v luki. Avstrijci so odbijali napad kar najkrepkeje, ali niso mogli prepoditi zrakoplovov skoro do ranega jutra, ko so se Italijani umeknili brez izgube v svoje lastno opirališče.

Iz Rima semkaj dospele brzojavke naznanjajo, da je bil italijanski napad nameravan v odvrnitev avstrijske pomorske demonstracije, ki je bila organizirana v Kotoru in Pulju. Oddelek laških zrakoplovov je plul od svojega opirališča 230 kilometrov prek Jadranskega morja. Gabriele d' Annunzio, italijanski pesnik, ki je proslul kot eden najdrznejših zrakoplovcev v vojni, je poveljeval enemu zrakoplovov.

Zrakoplovi so dospeli opolnoči nad Kotor, leteči v višini 12,000 čevljev. Letala so se spuščali doli, dokler niso bila samo nekaj sto čevljev nad luko, in so začela spuščati bombe na avstrijske rušivce in podmorske čolne v zalivu, od katerih so bili mnogi zadeti, kakor je bilo videti, kajti opaziti so bili izbruhi ognja takoj.

Med tem so drugi italijanski zrakoplovi bombardirali nabrežna skladišča in opaziti je bilo več požarov. Več italijanskih zrakoplovov je bilo preluknjanih v svojih krilih s šrapnelskimi in strojnopušknimi kroglami, a niso bili resno poškodovani.

Ljuto bojevanje na Krasu.

Rim, 10. okt. — Med Adižo in Brento ter na visoki planoti pri Banjšicah so bili živahni topniški dvoboji. Vzhodno od Gorice je bila delavnost poizvedovalnih oddelkov znatna. Neka sovražna patrola je bila ujeta.

Na Krasu so v ponedeljek zvezer sovražni naskočni oddelki s ponovnimi napadi po osredotočenem topniškem streljanju poskušali, pridobiti na zemlji blizu Kostanjevice. Ljuto bojevanje je sledilo, ali naše postojanke smo vse trdno obdržali in sovražnik je bil odbit z izgubami.

Snoči je začel sovražnik med Vipavo in Kostanjevico prav pogubonosno streljati, kakor bi pripravljal pehoten napad, ali naše baterije so takoj prepodile sovražnika. Številni močni oddelki, ki so pozneje napadli naše postojanke v tem odseku, so bili odbiti s težkimi izgubami.

Makedonska fronta.

Pariz, 8. okt. — Malo delavnosti je razvijalo včeraj topništvo ob vsej fronti. Blizu Dojrana sta dva napadna oddelka, podpirana po zrakoplovih, prodrla v sovražne linije, katere sta deloma razdejala. V Skumbiški dolini je oddelek vojakov Essada paše ujel nekaj Avstrijcev.

London, 8. okt. — Sovražni oddelki, ki so prodrli v Osman Kamilo, jugozapadno od Seresa, so bili prisiljeni po streljanju z našimi topovi k umeknitvi iz vasi.

Rusko-rumunska fronta.

Petrograd, 7. okt. — Ruske čete ob munski fronti so osvojile neko višino in del vasi Vaskoutoy, severozapadno od mesta Sereta, a so pozneje opustile zemljo. Ujele so 762 mož in uplenile sedem strojnih pušek.

Petrograd, 8. okt. — Severna fronta: Severno od velike ceste v Pskov in Ravske farme so se po topniški pripravi pojavili valovi sovražnih skautskih oddelkov. Bili so sprejeti z našim streljanjem in odbiti.

Sovražnik je večkrat začel streljati z minskimi metalnicami proti našim postojankam zapadno od Engelhardhofa.

V odseku Iljuksta so naši skautski oddelki izvršili svoj namen in ujeli nekaj neprijateljev.

Zapadna fronta: Bili so topniški dvoboji s povprečno silnostjo blizu Višnjevskega jezera in severovzhodno od Baranovičev.

Jugozapadna in rumunska fronta: Bilo je streljanje.

Nič posebnega.

Petrograd, 9. okt. — Severna fronta: Pehotni in topniški boji so narasli v Rigskem okrožju v odsekih Bunteneki-Henzenburg-Spitall ter blizu Dvinska, severno od Drislatskega jezera.

Ob zapadni, jugozapadni in rumunski fronti je bilo streljanje.

Na Baltiškem morju je sedem sovražnih zrakoplovov spustilo petnajst bomb na Ajnače. Dve ženski sta bili usmrčeni in ena je bila ranjena.

V Črnem morju blizu Bospora so naše torpedovke razdejale sedem bark, obloženih s premogom, ter ujele 21 Turkov.

Naši podmorski čolni so dovedli v Sebastopol turški parnik "Sultan", obložen s koruzo, ki je bil uplenjen v Bosporu.

Francoska fronta.

London, 8. okt. — Britanci so odbili Nemce v napadu vzhodno od Polygonskega gozda in ujeli nekaj mož.

Pariz, 8. okt. — Topniško bojevanje je bilo živahno nadaljevano v Belgiji in na fronti ob reki Aisne.

Berlin, 8. okt. — Bojevanje v Flandriji se je znatno poživilo včeraj od poldne do večera med Houthoiškim gozdom in cesto Menin-Ypres.

Angleži ujeli nad 1,000 Nemcev.

London, 9. okt. — Britanske čete so popolnoma osvojile Poelcapelle in prodrle skoro dve milje proti severozapadu od te vasi v svoji današnji ofenzivi v Flandriji. Po nocojšnjem poročilu feldmaršala Haiga so bila britanska podjetja zelo uspešna. Vsi cilji so bili pridobljeni in število ujetnikov že presega 1,000.

Francozi poročajo uspehe.

Pariz, 9. okt. — Osvojitev vasi St. Jean de Mangelare in Veldhoek, s številnimi strelnicami, poroča nocojšnje francosko uradno naznanilo, ki naštevа torkova podjetja v Flandriji. Francozi so prodrli eno in četrt milje daleč proti južnim okolicam Houthoiškega gozda in ob fronti nad poldrugo miljo.

Turška fronta.

Petrograd, 8. okt. — Ničesar ni izporočiti.

Petrograd, 9. okt. — Ob kavkaški fronti ni ničesar izporočiti.

Američani streljali po pomoti.

Washington, D. C., 8. okt. — Podadmiral Sims je brzojavil danes pomorskem departmentu, da je neka ameriška patrolna ladja, v službi ponoči v vojnem pasu, streljala na neko italijansko submarinko, ki ni odgovorila na spoznavalna znamenja. Usmrčena sta bila en častnik in en mornar.

Tajnik Daniels je takoj poslal brzojavko italijanskemu pomorskemu ministrstvu, izražajoč obžalovanje nad dogodkom.

Nikdar ne čakati predolgo.

Povprečni človek ne skrbi dovolj za svoj želodec. Dela ves dan, použiva svoje jedi v naglici in vsi znaki neprebavnosti, zapeke, glavoboli itd. so mu zgolj malenkosti. Zdravi jih nikakor ne, in nazadnje sledijo tem najnavadnejšim znakom resni slučaji želodčnih bolezni. Trinerjevo ameriško zdravilno grenko vino lahko odvrne takšne posledke. Ohranjuje čreva čista, pospešuje zdravo slast, izboljšuje prebavo in utrjuje ves telesni ustroj. Cena $1.00. V lekarnah. — Ljudje, ki trpe sedaj vsled revmatizma, ali nevralgije, naj se ravnajo po našem nasvetu in naj poskusijo Triner's Liniment. To zdravilo je neizrečeno koristilo tisočerim bolnikom. Olajšuje tudi izpahe, izvine, otekline itd. Cena 25 in 50c v lekarnah, po pošti 35 in 60c. Jos. Triner, Mfg. Chemist, 1333-1343 So. Ashland ave., Chicago, Ill. — Adv.

Položaj na Ruskem.

Petrograd, 9. okt. — Vlada je popustila in zahteve stavkajočih železničarjev dovolila. Povišbe v plačah datirajo nazaj do dne 1. septembra. Po teh povišbah bodo izdatki povečani za 750 milijonov rubljev na leto.

Koalicijska vlada.

Petrograd, 10. okt. — Nova ruska koalicijska vlada je začela danes svoje delovanje in je nadomestila pred mesecem imenovani odbor petorice.

Naznanjajo, da bo nova vlada vodila krepko zunanjo politiko "z namenom, skleniti brž ko je mogoče mir v soglasju z našimi aliiranci".

Med tem si bo vlada prizadevala, spraviti armado na najvišjo stopnjo bojne sposobnosti ter obnoviti gospodarsko in socialno zavest v deželi.

Dr. Michaelis o miru.

Amsterdam, 10. okt. — Nemški državni kancelar dr. Michaelis je izjavil v nekem govoru o miru, da je takšen nemogoč, dokler zahtevajo sovražniki Nemčije nemškega sveta, in dokler poskušajo zabiti klin med nemški narod in cesarja.

Rekel je še: "Mi lahko čakamo. Čas dela za nas. Dokler naši sovražniki ne pridejo do prepričanja, da morajo svoje zahteve zmanjšati, tako dolgo morajo topovi govoriti in U-čolni delovati. Naš mir že pride."

Zarota v nemški mornarici.

Kodanj, 10. okt. — Podadmiral von Capelle je naznanil v nemškem državnem zboru, da so baje zasledili zaroto v nemški mornarici, z namenom, prisiliti nemško vlado, da začne mirovna pogajanja. Zarotniki so prejeli svojo pravično kazen, je pripomnil admiral.

Načrt je bil, dobiti nadzorstvo nad brodovjem in je dati v roke odboru, kakor so storili ruski mornarji.

Admiral Capelle je izjavil, da so bili radikalni sociališki poslanci udeleženi na zaroti.

Vojna in mir.

Bordeaux, Francija, 8. okt. — Narodni sociališki kongres, ki tukaj zboruje, je včeraj po rešitvi nekaterih neznatnih različnosti mnenja med večino in manjšino začel zopet razpravljati vprašanja, ki se tičejo vojne in miru.

Alexander Varenne, član poslanske zbornice in eden govornikov večine, je izjavil, da ne bo govoril o početku vojne, za katero da zadeva odgovornost samo centralne vlasti. Bavil da se bo samo z vprašanjem, ne datuma, ampak vrednosti morebitnega miru. Zveza narodov da po njegovem mnenju lahko zagotovi mir.

Ta trditev je vzbudila od strani manjšine posmehljive proteste, na katere je poslanec Varenne odgovoril: "Čudno je res, da to misel zasmehujete. In vendar je jasno, da bi bila Nemčija z vojno napovedjo odlašala, če bi si bila v svesti, da bo imela vesoljni svet proti sebi."

Mirovno gibanje v Nemčiji.

V Haagu, 7. okt. — Mirovna gibanja se vršijo po vsej Nemčiji in ljudstvo protestira po vsej deželi proti novoustanovljeni domovinski stranki. V vseh zborovanjih se sprejemajo proteste in resolucije ter odpošiljajo na vlado z zahtevo, naj vlada na noben način ne podpira nove stranke.

V mirovnem zborovanju, ki se je vršilo včeraj v Berlinu, je bilo zahtevano, da se morajo vsi načrti za prisvojitev dežel takoj opustiti, in če se ta zahteva ne izpolni in pride vsled tega nova stranka na vrh, je prelom z Avstrijo neizogiben.

Jutri bo važna seja v nemškem državnem zboru, ker se določi cenzura o svobodnem govoru, svobodnem tisku in pravici do zborovanja.

DENAR V STARO DOMOVINO

to je: v Avstrijo in Nemčijo, se zdaj ne more pošiljati.

Pošljemo pa denar vojnim ujetnikom in drugim v

ITALIJO, RUSIJO IN FRANCIJO

istotako v one kraje na Primorskem, ki so zasedeni od Italije.

Kadar pošljete denar, priložite tudi naslov, ki ga je prejemnik sam napisal, da se preprečijo morebitne pomote.

AMERIKANSKI SLOVENEC,
bančni oddelek,
1006 N. Chicago St. Joliet, Ill.

IZ SLOVENSKIH NASELBIN.

Joliet, Ill., 10. okt. — Kam pa v soboto zvečer? V Sternovo dvorano na lepo in pošteno plesno veselico, katero priredi slavno Pevsko društvo sv. Cecilije. To bo prva velika plesna zabava v letošnji jesenski sezoni. Igral bo najboljši orkester v Jolietu, znan pod imenom Sweet's Orchestra. Vstopnina 25c. Vsa naša plesoljubna odrasla mladež se snide v soboto zvečer v Sternovi dvorani. Ali pridete tudi Vi?

— Kakor čujemo, napravi Pevsko društvo sv. Cecilije še letos skupen izlet v La Salle, Ill., kjer nastopi na odru v koncertu v prid tamošnji slovenski cerkvi sv. Roka.

—Naši fantje, ki se vežbajo v Campu Dodge, Iowa, poročajo svojim prijateljem tukaj, da jim je bilo prve dni vojaškega življenja prav žalostno pri srcu, ali kmalu so se ohrabrili in sprijaznili z novim stanom, tako da so zdaj skoro popolnoma zadovoljni. Samo čašice piva včasih pogrešajo in pa — rajskomilega smehljanja slovenskih deklet. Zato jih pa čaka najlepši sprejem, ko se povrnejo iz vojske kot junaki in zmagalci, kar Bog daj!

— Golta ali difterija se je pojavila v zadnjih dneh med otroci v raznih okrajih mesta. Zdravstveni komisar priporoča staršem, naj takoj javijo vsak slučaj sumljive bolezni, da se bolni otrok ozdravi, dokler ni prepozno, in da se bolezen ne razširi.

— Varčujte, gospodinje, ker s tem pomagate pridobiti vojno! Vsaka potrata v vojnem času utegne postati usodna. Stric Sam pravi, da je v inozemstvu rojeno ženstvo slavno glede svoje varčnosti. In sedaj je najlepša priložnost, da naše ženstvo, priseljeno semkaj, pokaže rojenim Američankam, kako se dejansko izvršuje varčnost.

— Nova cestna razsvetljava. Mestni odbor (city council) je sklenil, uvesti novo cestno razsvetljavo. V svoji ponedeljkovi seji je pooblastil župana Barberja in mestnega klerka Phil Pecka, da skleneta pogodbo s Public Service Company za deset let, s predpravico do preklica pogodbe koncem petih let. Sedanje obločnice (arc lights) se imajo nadomestiti s takozvanimi magnetitnimi svetiljkami, kakršne so uvedene že v številnih velikih mestih v deželi. Nova razsvetljava bo baje boljša in cenejša, tako da mesto prištedi $8,500 na leto.

— Mraz je pritisnil zadnje dni prav občutno. Premoga pa primanjkuje. Je res križ.

— Avtomobilska nezgoda. Ena oseba je bila usmrčena, druga prejkone smrtnonevarno poškodovana in štiri druge so bile ranjene v nedeljo popoldne, ko se je neki avtomobil prevrnil na cesti štiri milje zapadno od bližnjega kraja Beecher. Usmrčena je bila mrs. Engel Piepenbrink, 77 let stara, in ranjeni so bili njeni sorodniki.

— Konvencija supervisorjev. Konvenčna sezona v Jolietu se je začela včeraj popoldne, ko se je zbralo 350 delegatov k 31. vsakoletni konvenciji državne združbe supervisorjev, okrajnih komisijonarjev in sodnih izvršiteljev oporok (probate clerks) v dvorani jolietske trgovske združbe. Danes popoldne bo imel guverner Lowden patrijotičen nagovor, v katerem se bode bavil predvsem z drugim posojilom za svobodo.

— Ali ste že kupili bond ali obveznico za svobodo? Stane samo $50, in to vsoto lahko vplačujete v obrokih. Obveznica nosi 4 odstotke obresti in je najvarnejša naložitev vašega denarja. Vse podrobnosti lahko izveste v vsaki banki.

— Konvencija tiskarjev. Vsakoletna državna konvencija illinoiške tiskarske unije (Typographical Union) se bo vršila v Loughranovi dvorani ter se začne v soboto (13. okt.) dopoldne ob 10. uri in zaključi v nedeljo popoldne. V razpravo pridejo važni predlogi, ki se utegnejo predložiti konvenciji, katero otvori illinoiška državna delavska zveza v ponedeljek zjutraj.

— Velika delavska konvencija. Illinoiška "State Federation of Labor" bode zborovala v Jolietu prihodnji teden. Konvencija bode otvorjena v ponedeljek dopoldne ob 9. uri v Orpheum teatru. Predsedoval bo predsednik John H. Walker iz Springfielda. Povabljena sta tudi Samuel Gompers, predsednik ameriške delavske zveze (American Federation of Labor), in Frank P. Walsh, predsednik "National Labor Defense Council-a", da prideta na tukajšnjo konvencijo. Prihodnji teden bomo natančneje poročali o tem važnem zborovanju, ki se ga udeleži nad 1,000 delegatov.

— Proti jetiki. Mestni šolski odbor je zasledil 101 začetni slučaj tuberkuloze, po naše jetike ali sušice, med učenci mestnih šol. Vsled tega je šolski odbor sklenil, odpreti tri prostozračne šole (open-air schools). Dr. Roy Watson, predsednik odbora za šolsko zdravstvo, je predložil poročilo, katero kaže, da je 101 slučaj začetne tuberkuloze v mestnih šolah. Rekel je, da je 46 slučajev začetne jetike za gotovo zasledenih, dočim so ostali sumljivi. Po dr. Watsonovem poročilu je večina slučajev v okrožju tvornic, kjer so stanovalne razmere slabe. Izmed 101 slučaja jih je 77 na vzhodni strani mesta. Prejkone bodo odprli dve prostozračni šoli na vzhodni strani in eno na zapadni strani.

— Ob priliki ženitovanj, krstov, pogrebov in drugih slučajih, ko potrebujete avtomobil, se oglasite pri meni, ki imam 7 passenger limousine-avtomobil za vse potrebe. Chicago tel. 2575, N. W. Phone 344 — A. Nemanich, Joliet. Adv.

Ely, Minn., 4. okt. — Ker se že dolgo nisem nič oglasil v vrlem nam katoliškem listu Amer. Slov., moram pa sedaj malo naznaniti čitateljem in naročnikom po širni Ameriki, kako kaj mi životarimo tu na skrajnem severnem tečaju.

Sezona piknikov je šla "rakom žvižgat"; seveda tu bi jih lahko seštel na ene roke prste, kar jih je bilo tukaj; vzrokov ne vem kje iskati, sicer lahko bi bil slednjo nedeljo eden, kjer je toliko slovenskih podpornih društev. Koliko jih imate piknikov tam v Jolietu! In tudi slovenskih iger imate na razpolago dovolj. Sicer nam priredi vrla naša čitalnica večkrat kaj za razvedrilo, drugo je pa vse bolj mrtvo. Torej dobro, da imamo vsaj neutrudne čitalničarje, da nam budijo misli na dom in na našo slov. govorico, na naš mili nam materni jezik. Le tako naprej, čitalničarji, po začrtani poti do cilja, katerega želite.

Delavsko življenje pa živimo nekako srednje; seveda delati je treba, to je že stari pregovor. Torej po delu je pa kaka "vesela urica" pri "ta grenkemu", in kako okroglo si zapojemo tudi. — Prihodnjič več.

S pozdravi na vse naročnike in čitatelje Amer. Slov.

Leo. Stupica.

Kansas City, Kansas, 8. okt. — Cenjeni g. urednik A. S., prosim malo prostora v našem katoliškem listu, ker ga nad vse cislam in rada berem. Rada bi vam sporočila nekaj novega. Vaš dolgoletni naročnik Jože Kostelec, kakor tudi naš vrli cerkveni pevec nas je iznenadil: v nedeljo ob 10. uri nam je g. župnik oznanil, da namerava g. Jože Kostelec v zakon stopiti z gospodično Antonijo Mikolič, katera je občespoštovana hči naših dobrih faranov, njenih starišev, s katerimi je prišla iz starega kraja pred malo leti nazaj in so se tukaj v Kansas City nastanili; je tudi naša dobra cerkvena pevka. Častitamo in želja naša je vseh faranov, da še zanaprej ostaneta cerkvena pevca in naročnika vašega lista A. S. G. urednik, saj znate tisto pesem: Hladna jesen že prihaja—Po dolin'cah slana pala — Čas se m' je že oženit — Ker imam že zbrano družico...

Pozdravim vse naročnike A. S. in Vas, g. urednik; pa drugič kaj več.

K. Majerle.

Drobiž iz slovenskih listov.

Calumet, Mich. — Ludwig Gasparovich, sin ge. Mary Gasparovich, je prostovoljno vstopil v narodno armado; njegov brat William se nahaja v mornarici, dočim bo John v kratkem odšel z vojaškimi novinci v neko vežbališče. — G. Zvonko Novak, bivši urednik dnevnika "Slovenski Narod" v New Yorku, kateri list je ondan nehal izhajati, se nahaja na Calumetu za nekaj časa.

Gilbert, Minn. — Klerk vasi Gilbert, A. E. McInnis, je tožil "Narodni Vestnik", ki je prenehal izhajati že spomladi, za odškodnino, ker ga je N. V. v uredniškem članku pri zadnji volilni kampanji obdolžil, da ni državljan Združenih Držav. Porota je sedaj priznala McInnisu $750 odškodnine.

Virginia, Minn. — John Loushin iz Mountain Iron je bil spoznan krivim od porote, da se je pregrešil nad 18-letno nečakinjo ter obsojen na dve leti v državno kaznilnico.

Cleveland, O. — Umrl je v mestni bolnici John Bojc, star 34 let, doma nekje od Postojne na Notranjskem. Bil je samec in se ne ve o nobenih sorodnikih. — Umrla je mrs. Staničič iz Collinwooda. Umrla je na porodu, dete je tudi umrlo. — Umrl je Jožef Krašovec, star 50 let, doma iz Blok, vas Studenec. Tu zapušča 4 sestre in enega brata. — Umrl je v bolnišnici John Zrimšek, star 65 let, doma iz Šmihela pri Novem mestu. Ker je bil član Samostojnega dr. sv. Vida, mu je društvo preskrbelo pogreb. Skrbeli so pa dobri ljudje, da se je plačevalo za društvo. — Umrl je Alojzij Strojin, ki bi bil dne 9. okt. izpolnil 23 let. Skoraj osem mesecev je hiral. Njegov mlajši brat je odšel pred kratkim k vojakom.

—Umrla je ga. Josipina Levar, soproga John Levarja, stara šele 22 let. Zapušča poleg soproga 2 otroka.

—Oropana. Anton Bohanček in Mat Bolin, stanujoča na 1255 E. 54. st., sta bila oropana za $1,700 v gotovini. Navado sta imela, da sta spravljala denar v "trunku", namesto da bi ga nosila na banko, kjer bi bil lepo spravljen, poleg tega pa bi nosil lepe obresti.

Pozdrav iz laškega ujetništva.

Uredništvo Am. Sl. je prejelo dopisnico sledeče vsebine:

Cassino, Italija, 7. IX. 1917. — Slavno uredništvo! Spodaj podpisani Vas vljudno prosimo, da objavite tole poročilo v Vaš narodni časnik.

Srčne pozdrave pošiljamo iz italijanskega vojnega ujetništva vsem Slovencem, posebno pa bratom,. sestram in sorodnikom. Zelo nas bi veselilo, ako se nam bodete pismeno oglasili.

(Podpisani:) Anton Novak, Viseje št. 25 pri Hinjah. — Franc Ercigoj, vas Škofije št. 42, Vremski Britof, Divača. — Anton Ambrožič, Žmin, Istra. — Proslan Bertolo, Roč, Istra. — Bubnič George, Vodice št. 27, Istra. — Franc Berjak, Bodgajavas št. 19, p. Žužemberk, — Švara Alojz, Gabrovica št. 41, Kamen. — Matija Gasperič, Podlog št. 12 pri Črnomlju.

S spoštovanjem

Anton Ambrožič,
Prigioniero di guerra VI. gruppo,
Cassino, Caserta, Italia.

Rev. Frančišek Jager na važni misiji.

Pod tem naslovom poroča Glasilo K. S. K. J. sledeče:

V katoliškem tedniku "The New World" z dne 28. m. m. čitamo sledečo zanimivo brzojavko iz Rima: "Rim. Italija 24. septembra 1917. Rev. Frančišek Jager, župnik cerkve sv. Bonifacija, v Bonifacius, Minn., ki je član misije ameriškega Rdečega križa za Srbijo, je bil pred nekaj dnevi sprejet od papeža Benedikta v privatni avdijenci; ž njim vred so se poklonili sv. očetu tudi drugi člani te misije. Papež je podelil vsem svoj apostolski blagoslov in je izrazil željo, da bi imela ta misija uspeh pri svojem humanitarnem, ali človekoljubnem podvzetju. Father Jager je načelnik oddelka za čebelorejo na državni univerzi v Minnesoti. Vodstvo ameriškega Rdečega križa je Father Jagra zaradi tega pridelilo tej važni misiji, ker razume več balkanskih jezikov."

Rev. Frančišek Jager je brat znanega arhitekta Ivan Jagra v Minneapolis, Minn. Svoje bogoslovske študije je dovršil na St. Paulskem semenišču ter je pastiroval od onega časa vedno v Minnesoti; lansko jesen smo ga videli in čuli govoriti na banketu povodom srebrnega jubileja cerkve sv. Jožefa v Joliet, Ill. Na svojem potovanju proti Italiji se je Rev. Jager mudil tudi v Chicagu in sicer dne 21. avgusta t. l. Rev. Jagru želimo mnogo uspeha pri njegovem sedanjem važnem delu in srečen povratek!

IZ AVSTRIJSKEGA PARLAMENTA.

("Slovenski Svet", Cleveland, O.)

Govor dr. Kreka.

(Slovenec in Slovenski Narod, 18. junija.) "V teh krvavih in resnih dneh narodnega umiranja se je sestal parlament, v dobi, ko vlada svetu slepa mržnja. V teh resnih časih smo čuli tri vrste govorov: eni so propovedovali slepo mržnjo, in njeni propovedniki so gospodje Marckhl, Pacher, Wolf, ki predstavljajo le neznaten del parlamenta in katere bodo pogazila dejstva, življenja; drugi del tvorijo oni, ki so duša naroda, ki tuguje nad grobovi; ta del obžaluje svoje muke.

S tega stališča je treba presojevati naše govore: govor predsednika in podpredsednika kluba. Tedaj bodete razumeli našo veliko vzdržljivost, ker smo izrazili bol svojega naroda v najskromnejši meri.

Dolžan sem zahvalo onim, ki so govorili za odstranitev mržnje, za povzdigo domovine, dr. Reumerju, Redlicu, Mateju, Zenkerju in Daszynskiju.

V tem oziru moramo delovati s socijalnimi demokrati. Naša dolžnost je, boriti se proti načelom social-demokracije, v kolikor se ne strinjajo z našimi, istotako pa je tudi naša dolžnost, da gremo skupno s social demokrati, kjer je treba skupno braniti pravico in resnico.

Dr. Laginja: Važno je, da je te besede izgovoril katoliški duhoven!

Dr. Krek nadaljuje:

Težko je državi, ako nima ustave, še težje pa je, ako ustava napreduje, pa nočejo izvrševalni organi izvajati njenih odredb. V tem leži razlog, da ni bil parlament tako pogosto sposoben za delo in da je akcija za saniranje države tako težka.

Iz duše ruskega, ukrajinskega in poljskega naroda ustaja dan prosvete, in vsi udihavamo ta duh.

Ministrski predsednik je rekel, da je njegov program Avstrija. Temu je treba dodati: "v toliko, v kolikor to dopuščajo interesi Nemcev in Madžarov." Jugoslovani ne poznajo te pogojne Avstrije in vsled tega nočejo pod njegovo (Clam-Martiničevo) zastavo. Clam-Martinic govori o stabilnih osnovah te države. To je predvsem dinastija. Resnica pa je, da zagreši vlada, ki nima večine in ki se skriva za krono, zločin. (Odobravanje pri Jugoslovanih.) Druga podlaga je birokracija. Ako se ne varamo, je v tej birokraciji konec države in dinastije.

Program ministrskega predsednika vsebuje sledeče tri točke: 1. Nemški državni jezik; 2. plačanje davka in 3. sklepanje pogodbe z Ogrsko, ne smemo pa vprašati, kakšna je ta pogodba!

Skrb za celoto pomeni za ministrskega predsednika, da izpolne ono, kar je obetal Wolfu. Ta celota je oktroa! Posamezni deli ne smejo govoriti, ne smejo preveč zahtevati. Govornik bi želel, da je ministrski predsednik nekoliko več povedal o financijelnem stanju države. Kar se tiče pogodbe, ne ve parlament, v kateri smeri se vrše pogajanja z ogrskim grofom Apponyijem.

Ministrski predsednik je vrgel dve vizitkarti: prva je bila sunek v rebra splošni volivni pravici. V tem se pozna duševno sorodstvo ministrskega predsednika in njegove vlade z gosposko zbornico. Sem v parlament prihaja kot šef vlade, katera že sama na sebi izzivlja Nenemce, prihaja kot predstavnik samega sebe, kot "Herrenhaendler". Obadva imata težko nalogo, zastopati samega sebe. To samozastopanje je na škodo parlamentu in je v nasprotju z vsakim narodnim zastopništvom. Ministrski predsednik ni za to mesto in naj gre raje tja, kjer bo našel sebi enake samozastopnike. (Odobravanje pri Jugoslovanih.)

Drugo vizitko je vrgel proti našim državnopravnim izjavam o Ogrski. Da je predsednik le malo uvideven, bi moral konstatirati, da se v državnopravnih izjavah ne govori več o zgodovinskih, temveč o narodnih pravicah, moral bi uvideti iz teh izjav naše priznavanje države in dinastije. Kaj pa je storil ministrski predsednik? On zahteva, da se pokaže večja udanost napram državi, kakor je izražena v teh izjavah. Ministrski predsednik govori o državnih stvorbah, ki se izgubljata v megli. Ni pa bolj meglene in prazne stvari, kakor je program, katerega je razvil tukaj ministrski predsednik. (Odobravanje pri Jugoslovanih.) Težko državniku, ki nima dovolj poguma, da bi priznal opravičene zahteve posameznih narodov in da bi prisegel, da bo deloval za nje!

Ministrski predsednik se ni dotaknil glavne rane našega javnega življenja — nezakonitosti, ki vladajo pri nas vsled krivega tolmačenja naših zakonov od strani vojaških oblasti. Moral bi se izraziti, da se bo potrudil, da bo to odpravil.

Ministrski predsednik ni niti z eno besedico omenil važnosti izjave Jugoslovanov. Na jugu potrebujemo obrambo države ob Adriji, treba nam je privlačne točke za jadransko, za balkansko politiko v naši državi, toda to je nemogoče brez izpolnitve zahtev, ki so stavljene v jugoslovanski izjavi. Predvsem nam je treba združenje produktivnih sil, kmetskih in industrijskih. Krvavo bi jokal ko gledam blede slike ljudi, ki čakajo celi dan za nekoliko kil pokvarjenega surovega masla.

Ogromna polja rodovitne zemlje na Hrvatskem so zanemarjena, četudi bi nam mogla dati več kruha, kakor pa Bačka in Ogrska. Toda Hrvatska nima denarja. Njen veliki blagor Božjakovina je popolnoma zanemarjena. Madžari jo tlačijo v suženjstvu.

Primorci nimajo kruha. Na stotisoče jih je pobegnilo v tujino. Ako stvorimo demokratski dom, se bodo oni vrnili. Emigrantsko vprašanje se ne bo rešilo, ako ne rešimo jugoslovanskega vprašanja.

Dve ideji ne bodete nikoli umrle: Da so Slovenci, Hrvati in Srbi en narod in da spadajo državno skupaj in da morajo priti v eno državo. (Odobravanje pri Jugoslovanih.)

Ako se ti dve ideji ne bodete izpolnile v državi, bo prišla njiju izvršitev proti naši volji in kljub vsemu. Posledice, ki bodo zaradi tega nastopile, so nevarne za življenje države, za Evropo in za njen mir. Demokratizacija javnega življenja — začenši od gosposke zbornice — je predpogoj za uresničenje teh vzgledov.

S kakim licemerstvom so postopale vlade, se more razvideti iz nekoliko primerov. Ako bi bil sprejet rudarski zakon, ne bi bilo sedaj pomanjkanja premoga in kalija. Ako bi bilo sprejelo socijalno zavarovanje — sprejeto je bilo v odboru, toda vlada ni vzela to za resno — bi ne bilo sedaj toliko akutnih vprašanj glede vzdrževanja invalidov. Parlament je hotel delovati in je tudi deloval, ali na eni strani je bilo treba varovati priborjene pravice, na drugi strani pa se je neprestano obsojalo birokratsko nasprotstvo med parlamentom in vlado. Iz tega kaosa ni drugega izhoda, kakor da se spravi v skladnost javno mišljenje z eksekutivo, uradništvom in vlado.

Največja nesreča Avstrije e bila, odkar obstoja nje ustava. Človek, kakor grof Stuergh. Sedaj grozi druga nevarnost naši domovini. Tej novi nevarnosti je ime — grof Clam-Martinic. Ali ima parlament moč, da reši našo domovino te nevarnosti?" (Živahno odobravanje in ploskanje pri Jugoslovanih.)

Podzemeljski plini.

V bližini državnih izvirkov podzemeljskih plinov v Kisarmasu so si napravili plini nov izhod iz zemlje, ker so zaprli nekatere izhode. Plini so vzdignili zemljo in z močnim bobnenjem našli pot na prosto. Vsled bobnenja prestrašen je hotel neki poljski čuvaj prižgati svetilko, pri tej priliki pa se je vnel plin in je eksplozija poškodovala njega, njegovo ženo in hčerko. V bližini železniškega nasipa se je zemlja vdrla in razpočila kakih 300 metrov daleč. Na površini kakih 30 oralov se dviga 30 plamenov, med njimi nekateri tako visoko, kakor najvišji topoli. Ogenj je požgal bližnje travnike in zažgal tudi neki gozd. Pijonirji so na delu, da s peskom zaduše ogenj. Zamašene izhode plina v mestnih izvirkih so odprli, nakar so začeli plameni pojemati. Kljub temu izbruhu plinov so ostali izvirki popolnoma nepoškodovani.

Zdravilo zoper kašelj.

Kedar potrebujete zdravilo zoper kašelj, tedaj potrebujete dobrega. Nikoli se neboste zmotili, če zahtevate dobro preiskušeno in učinkovito zdravilo, znano kot

Severa's Balsam for Lungs

Mr. W. Kolodziej, Chester, W. Va., nam je pisal: "Jaz priporočam vsakemu, da kupi Severova zdravila, ker so dobra, posebno Severov Balzam za pljuča. Boljših ni. Moji otroci so imeli hud kašelj in poskusili smo razna zdravila, toda vse je bilo zastonj. Ko smo pa kupili Severov Balzam za pljuča je kašelj zginil po par popitkih."

(Severov Balzam za pljuča). Ne rečite samo: "Želim nekaj za moj kašelj." Navadite se zahtevati zdravilo po njegovem polnem imenu, da se izognete nadomestitev. Zadnjih 37 let je Severov Balzam za pljuča uspešno zdravil kašelj in prehlade in take bolezni, katerih prvi pojavi so kašelj, kot na pr. kašelj pri influenci, vnetju sapnika, oslovskem kašlju, hripavosti in vnetju grla. Isti je izvrsten za odrasle in otroke.

Cena 25 in 50 centov. — V lekarnah vsepovsod.

Severa's Cold and Grip Tablets

(Severove Tablete zoper prehlade in hripo) so znane, da preženejo prehlad v najkrajšem času.

Severova družinska zdravila so naprodaj v lekarnah vsepovsod. Zahtevajte "Severova" ponjihovem polnem imenu. Če jih ne morete dobiti v domači lekarni, naročite jih naravnost od

W. F. SEVERA CO., Cedar Rapids, Iowa

A. Nemanich, St. **A. Nemanich, Jr.**

Chicago Phone 2575

A. Nemanich & Son

BANK

Real Estate Insurance Loans Renting

V lastnem domu 1002 N. Chicago St., Joliet, Ill.

Sprejemamo vloge in jih obrestujemo po

3%

in jamčimo absolutno varnost.

Kupujemo in prodajamo zemljišča v mestu in na deželi.

Zavarujemo hiše in pohištva proti ognju, nevihti (tornado) ali drugi poškodbi.

Kupujemo in prodajamo, ali posojujemo denar na Steel Stocks.

Pošiljamo denar na vse kraje sveta po dnevnem kurzu.

Posojujemo denar na zemljišča in hiše.

Izvršujemo terjatve in poslujemo kot administratorji, varuhi, konzervatorji ter v vseh enakih zadevah.

Večina zobozdravnikov zahteva previsoke svote za popravo zob, toda naše geslo je:

Bolje zobovje za manje stroške.

Zobe Vam pregledamo zastonj.

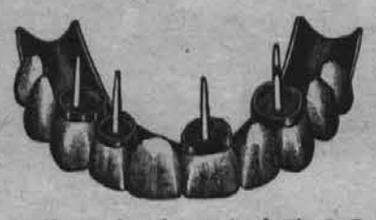

22 Karat zlate krone in Bridgework vsak zob $5.00

Plates najboljše vrste iz gumija in kovine in višje $5,00

Zobe izderemo brez bolečin z "Vitalized Air".
Ženska strežnica vedno prisotna.
Vse delo jamčeno

BURROWS **ZOBOZDRAVNIK**
D'Arcy Bldg. 2 nadstropje
Vogel Chicago in VanBuren ceste. Joliet, Ill.
Odprto vsaki dan zvečer in ob nedeljah do poldne.

---

430 STRANI OBSEGA

Veliki Slovensko-Angleški Tolmač

prirejen za slovenski narod na podlagi drugih mojih slovensko-angleških knjig za priučenje ANGLEŠČINE BREZ UČITELJA. Vsebina knjige je: Slov.-Angl. Slovnica, Vsakdanji razgovori, Angleška pisava, Spisovanje pisem, Kako se postane državljan, poleg največjega Slov.-Angl. in Angl.-Slov. Slovarja.

Mnogobrojna pohvalna pisma od rojakov širom Amerike dokazujejo, da je to edina knjiga brez katere ne bi smel biti nobeden naseljenec.

Cena knjige v platnu trdo vezane je $2.00, ter se dobi pri:

V. J. KUBELKA, 533 W. 145 St., New York, N. Y.

ZGODOVINSKE POVESTI.

Sestavil profesor Ivan Vrhovec.

ZGODOVINSKE POVESTI NAJNOVEJŠEGA ČASA.

(Konec.)

6. Ferdinand I. (1835-1848).

Ko je Ferdinand I. prevzel po svojem očetu vladarstvo, je bil že po vsi Avstriji znan zavoljo svojega dobrega srca. Zgodovina ga imenuje "Dobrotljivega". Bil pa je slabega zdravja, zato si ni mogel nalagati vseh težavnih vladarskih poslov; prepustil jih je ministru knezu Metternichu, ki je vodil Avstrijo že ob času cesarja Franca. Ta ga je svojemu sinu priporočil kot najboljšega ministra.

Do leta 1848. je bil v Avstriji mir, če prav se je skoraj v vseh sosednih državah že več let motalo. Kmet bi se bil rad otresel tlake, meščanski trgovec, obrtnik in rokodelec starih zadružnih zakonov, ki so ga ovirali v njegovem razvitku, vsi izobraženci pa so zahtevali, da se v državnih stvareh da tudi njim kaj besede. Toda vladarji in njih ministri so hoteli obdržati vse pri starem, celo pa niso nič marali, da so se podložniki kolikor toliko vtikali v njih vladanje. Zato je bilo po vsi Evropi mnogo nejevolje in nezadovoljnosti. V Avstriji je bilo nad samooblastnim Metternichom vse razburjeno. Trebalo je le ugodne prilike in zavreti je moralo po nji.

To se je zgodilo leta 1848., ko je nastala na Francoskem zopet prekucija. Čehi, Ogri in Italijani so se oglasili vsak s svojimi zahtevami. V Italiji je imela Avstrija takrat dve lepi deželi: Benečijo in Lombardijo, kateri so Italijani želeli združiti z drugimi italijanskimi deželami. — Tudi Ogri bi se bili radi odtrgali od Avstrije, k večjemu bi ostali z njo le toliko še v dotiki, da bi bil avstrijski cesar ob jednem tudi njih kralj; pozneje pa še tega niso hoteli, ampak najrajši bi bili ustanovili kar čisto samostojno državo. — Tudi Čehi so zahtevali za češke dežele, Moravsko in Silezijo večje samostalnosti, vsaj večje, kakor so jo imele te dežele do takrat. Tudi po drugih avstrijskih pokrajinah je bilo dovolj nejevolje.

Ko so se vsem tem nejevoljnežem pridružili še Dunajčanje, moral je Metternich bežati. Dobrovoljni cesar Ferdinand je bil pripravljen, ustreči željam svojih podložnikov kolikor le mogoče, zato je sklical na Dunaj državni zbor. Razburjenost mej ljudstvom se pa vendar le ni polegla. Zato se je umaknil z Dunaja v Olomuc, poklical tjakaj vse prince cesarske rodovine, ministre in najvišje dostojanstvenike ter se odpovedal cesarski kroni. Ker je tudi njegov brat Franc Karol ni hotel prevzeti, prepustil jo je 2. decembra l. 1848. svojemu še le 18 let staremu nečaku Francu Jožefu I.

7. Franc Jožef I.

1. Upori in vojske.

Mladi cesar je dobro upoznal težave, ki ga čakajo, toda obupal ni. V prvem oklici do svojih podložnikov je rekel: "Velike so dolžnosti, velika odgovornost, ki nam jo naklada božja previdnost, toda zanašamo se, da nas bo spremljala njena pomoč!"

Najprej je bilo treba potlačiti upore; po drugih deželah se je storilo to brez težav, po Italijanskem in Ogrskem pa jih je morala udušiti vojska.

K sreči je imel mladi cesar vojskovodjo, ki ga prištevamo najboljim, kar jih je v Avstriji bilo kedaj. To je bil grof Radecki. — L. 1848. je bil že star mož, rodil se je (in sicer na Češkem) že ob Marije Terezije času. Na bojišči je prvikrat stal v turški vojski pod poveljstvom Lavdonovim ter precej zaslovel za zelo srčnega in neustrašenega častnika. V Napoleonovih vojskah se je tako izkazoval, da so ga s 33. letom naredili za polkovnika ter mu podelili red Marije Terezije. Ravno tako častno se je udeležil bitek pri Aspernu in Wagramu. Ko je morala leta 1812. iti avstrijska vojska kot zaveznica Napoleonova na Rusko, je bil tudi Radecki pri nji ter je videl vse neizrečeno gorje, ki je prišlo tam nad Napoleonovo vojsko. Toda že naslednje leto je ravno Radecki sestavil načrt za bitko na Lipskem polji. Po končanih francoskih vojskah so mu izkazovali čast za častjo in že cesar Franc mu je zaupal najvišje vojaško poveljstvo v Benečiji in Lombardiji.

Tega slavnega in izkušenega če prav že 82 let starega generala je presvetli naš cesar Franc Jožef poslal nad uporne Benečane in Lombarde, katere je posebno hujskal sardinski kralj Karol Albert. Radecki jih je brez velikih težav ugnal. Naslednje leto 1849. pa so bili vendar že zopet na nogah. Toda Radecki jih je pri Novari potolkel tako, da je njih kralj Karol Albert kar precej sklenil mir ter se odpovedal kraljevi časti.

Dosti nevarnejši pa je bil ogrski upor, ki ga je vodil advokat Košut. Ta upor zadušiti trudilo se je več generalov, Windischgraetz, Jelačič in Haynau, a udušili so ga še le, ko so prišli Avstrijancem Rusi na pomoč.

Na italijanskem je bilo potem celih deset let mirno, dokler je živel namreč Radecki; ko pak je leta 1858. umrl, poskusili so Italijani precej zopet izneveriti Avstriji Lombardijo in Benečijo. Pridobili so za to namero tudi tedanjega francoskega cesarja Napoleona III. Ž njim združeni so zmagali Avstrijance 1859. leta pri Magenti in Solferinu ter jim vzeli Lombardijo.

Benečijo pa smo izgubili leta 1866. Godilo se je to takole: Mej Nemci so bili Avstrijanci že od davnih časov sem prvi. A že mnogo let so se za to prvenstvo potegovali Prusi. Že Friderik II., vrstnik Marije Terezije, je delal na to in posnemali so ga vsi njegovi nasledniki.

Leta 1866. se je zdel Prusom ugoden čas, pospeti se nad Avstrijo. Prilika je bila prav ugodna; prvič so se odtujile Avstriji do takrat že skoro vse nemške države in državice, vlekle s Prusi in sklenile ž njimi severo-nemško zvezo, drugič pa so jeli tudi Italijani zopet rogoviliti zavoljo Benečije. Prusi so se zvezali ž njimi ter napovedali Avstriji vojsko.

Od dveh strani, od severa in od juga zgrabljena se Avstrija seveda ni mogla ubraniti obeh sovražnikov, če prav je svet občudoval srčnost in vstrajnost naših vojakov. Nadvojvoda Albreht, sin slavnega nadvojvode Karola, je premagal Italijane pri Kustoci, admiral Tegethof pa na morji pri dalmatinskem otoku Visu. Proti Prusom pa nismo bili srečni; premagali so nas na Češkem pri Kraljevem Gradci. Sklenili smo mir v Pragi ter po Prusih prisiljeni odstopili Italijanom Benečijo. Avstrija je zavoljo tega izstopila iz zveze nemške ter je izgubila dotedanjo svojo prednost mej nemškimi državami. Na njeno mesto je stopila Prusija; dosegla je to, po čemer je stregla že več kot sto let.

Od takrat je bila Avstrija le še jedenkrat prisiljena zgrabiti za orožje. Leta 1877. so se zapletli namreč Rusi v vojsko s Turki, jim vzeli v Aziji več pokrajin, v Evropi pa bili vzrok, da somorali dati Turki iz rok tri dežele, v katerih so krščanske prebivalce doslej grdo zatirali. Sešli so se zastopniki evropskih držav v Berolin ter tam določili, da Bulgarija dobi svojega kneza, Bosno in Hercegovino pa prevzame Avstrija v svojo oskrbo ter napravi mir in red v njih. Vsak človek je mislil, da se bo to zgodilo brez težav; ko pa so avstrijski vojaki jeli maršírati v imenovani deželi, da bi jih zasedli, uprli so se jim nahujskani bosenski in hercegovski Turki ter se udali še le hudi sili leta 1878.

2. Slavno vladanje cesarja Franca Josipa I.

Res je prebil presvetli naš cesar od leta 1848. sem več bridkih kakor veselih ur, mnogo celo prav bridkih, kajti tudi v rodovini njegovi je potrkala nesreča nekaterikrat na vrata. Najbridkejša ura njegovega življenja je bila pač tista, ko mu je došel strahoviti glas, da mu je neusmiljena smrt nepričakovano pokosila jedinega sina v najlepši starosti, up in ponos njegov in ponos vseh avstrijskih narodov. A vse težke butare, ki jih je Bog naložil presvitli Cesarosti, niso uklonile junaškega moža. Navzlic vsem nesrečam, ki so zadevale njega in njegovo državo stoji ta danes na novo prerojena in v vsi svoji mogočnosti pred svetom.

Precej v prvem začetku pokazal se je presvetli naš cesar kot največjega dobrotnika svojih podložnikov. Mej obilnimi pravičnimi in koristnimi napravami iz prvih let njegovega vladanja sta dve celo imenitni: 1) jednakopravnost vseh državljanov in 2) odprava tlake in kmečke sužnosti.

Prva naprava je določila, da gredo brez razločka stanu, vere ali narodnosti, vsem Avstrijcem tiste pravice pa tudi tiste dolžnosti, druga pa je napravila avstrijskega kmeta samostalnega človeka. Res je že cesar Jožef II. izvijal grajščakom kmete iz njih trde pesti, toda po njegovi smrti so se povrnile skoraj ravno iste razmere. Presvetli naš cesar pa je izdal zakon, s katerim je rešil kmete za vselej grajske sužnosti. Od prvega početka je bilo presvetlemu cesarju blagostanje tudi najpriprostejšega podložnika vedno na mari. O tem pričajo raznovrstne kmetijske, vinarske in sadjarske šole, o tem priča pogozdovanje dalmatinskega, primorskega in kranjskega Krasa. Že sedaj so se veliki prostori prejšnjih skalnatih puščav pokrili z gostimi gozdi in ne bo več dolgo, ko bodo kraški gozdi podlaga kmetskega blagostanja, kakor so bili nekdaj. Primerno le malo let sta Bosna in Hercegovina v avstrijski oskrbi, toda kakošna dobrodelna izpremememba! Zagrajajo se reke, delajo ceste in železnice, kopljejo se rudniki ter se lepo razvijata poljedelstvo in obrtnost.

Pa ne samo kmet, tudi drugi stanovi v Avstriji vedo presvetlemu cesarju veliko hvalo. Trgovina in obrtnost sta se leta 1848. sem povzdignili neizrečeno. Nastale so tovarne za izdelovanje najrazličnejših izdelkov; nove ceste, goste železnice in brzojavne mreže pospešujejo promet ter nas vežejo s sosednimi državami; obili parobrodi oznanjajo po daljnih morjih prerojenje avstrijskega prometa. — Avstrijska umetnost in veda sta po vsem svetu na najboljšem glasu. Glede na visoke šole, bodi si katere vrste koli, se more le malokatera evropska država meriti z Avstrijo. Glavno in stolno mesto Dunaj je zavoljo svojih umeteljsko dovršenih stavb, palač in prekrasnih spomenikov jedno najlepših mest sveta. Do leta 1858. je bil še z debelim ozidjem ograjen. Presvetli naš cesar pa je velel to ozidje podreti ter je dal s tem priliko za nagel in po vsem svetu občudovan razvitek stavbarske umetnosti.

A da je povzdignil presvetli naš cesar Avstrijo tolikanj, trebalo je neumorne delavnosti. V tem je občudovanja vreden vzgled. O vsem, kar se godi v Avstriji, je natanko poučen. Nikoli ne podpiše nobenega pisanja, da ga ni prej natančno prečital. Da zmore skoraj neštevilne vladarske posle, drži se natančnega reda. Leto in dan vstaja ob šestih, dostikrat pa ga dobe njegovi služabniki že ob štirih za mizo pri pisanji ali čitanji predloženih mu pisem. Če se mu zdi potrebno, zapiše tudi kako opazko in ne malokrat so se ministri in dostojanstveniki njegovi le kar spogledali pri takih opazkah in se čudili, da presvetli cesar ve celo za take drobnosti in malenkosti avstrijskih zakonov, ki so sicer le strokovnjakom znane. Pri teh preobilih poslih pa skoraj ne mine dan, da ne bi pustil predse časih do sto in še več ljudi. Če pa ga kličejo vladarske dolžnosti ven iz njegove palače, izvršuje jih s prav mladeniško vnetostjo. Marsikatero noč je že predrdral v grmečem železniškem vozu, drugi dan pa ga je kljub mrazu ali vročini bilo videti mej ljudsko gnečo ali na konji mej svojimi vojaki, kjer je z največjo pazljivostjo opazoval in vedel prav ceniti njihovo vežbanje v orožji.

Zato pa e tudi v Avstriji že dolgo let ni bilo take velikanske in vesele slavnosti, kakor 2. decembra leta 1888., ko je presvetli cesar praznoval 40. obletnico svojega vladanja. Po vsi veliki državi je odmevalo veselje in so se pele hvalne pesmi, v glavnem mestu dunajskem z ravno tisto navdušenostjo, kakor v najbolj oddaljeni gorski koči. Najlepši spomenik svojega 40-letnega vladanja pa si je postavil cesar sam, ko je dal razglasiti po vseh deželah, da se njegova štirideseta obletnica nikjer ne praznuj, ampak se za slavnost morebiti že določeni denar porabi v dobrodelne namene, v podporo trpinov in ubogih. Zato želi pač vsak Avstrijan iz vsega svojega srca, da Bog ohrani in obvaruj presvetlega cesarja Franca Jožefa I. ter mu za obile bridkosti njegovih mladih dni daj uživati srečno in visoko starost.

DODATEK.

Avstrijsko-ogrska ustava.

Razven ruske so vse evropske države omejene ali konstitucijonalne, to se pravi take, v katerih dele vladarji zakonodajno oblast z zastopniki, ki jih ljudstvo izmej sebe voli v državni zbor. Najimenitnejša pravica državnega zbora je, da sodelujejo pri sestavi državnih zakonov.

Tudi naša država je omejena; prvikrat je dobila omejeno vlado leta 1848., velike homatije tega in naslednjega leta pa so bile vzrok, da se je l. 1851. odpravila. A presvetli cesar je spoznal, da to ni dobro. Držeč se svojega gesla, delati "z združenimi močmi" (viribus unitis), odpovedal se je leta 1861., sam in iz svoje volje marsikateri svojih pravic ter je avstrijskim narodom razglasil zopet omejeno vlado. Toda ž njo se ni ustreglo ne Ogrom, ne slovanskim narodom. Po nesrečni vojski na Italijanskem leta 1866. pak je cesar želel, kolikor le mogoče zadovoljiti avstrijske narode, v prvi vrsti Ogre, ki so z vsemi silami delali na to, da bi v svoji deželi imeli sami odločilno besedo, ne pa tudi drugi narodi avstrijski.

Leta 1867. je presvetli cesar ustregel najprej Ogrom podpisal ogrsko "spravo" ter se dal v Budimpešti slovesno kronati za ogrskega kralja. Še isto leto pa je dal tudi drugim svojim narodom zaželjene in precej pomnožene državne pravice. Tako je nastala "avstrijsko-ogrska monarhija" sestavljena iz dveh državnih polovic: "iz kraljestev in dežel zastopanih v državnem zboru" in iz "dežel ogrske krone"; navadno pa jim pravimo tudi "avstrijsko cesarstvo" in "ogrsko kraljestvo". Vsaka teh državnih polovic ima svoje zakone, tujim državam nasproti pa sta celota, to se pravi, n. pr. avstrijsko cesarstvo ne more biti sovražnik kaki državi, kateri je ogrsko kraljestvo prijatelj in narobe ne.

1. Avstrijske dežele. O zakonih za avstrijske dežele se posvetujejo v državnem zboru, ki se deli v dve skupini: v gosposko zbornico in zbornico poslancev. Posvetujeta se vsaka posebe.

V gosposki zbornici sede: vsi polnoletni princi cesarske rodovine, vsi nadškofje in knezoškofje, dalje zastopniki onih plemenitaških rodovin, katerim je cesar podelil to čast kot dedno pravico in naposled odlični možje, katere je poklical cesar v gosposko zbornico zavoljo njih zaslug za državo, cerkev, vednost, umetnost itd.

V poslanski zbornici pa sede za šest let izvoljeni poslanci. Vseh je 353. Volijo jih v vsaki deželi: 1) velikoposestniki, 2) mesta in trgi, 3) trgovinske zbornice, 4) kmetske srenje. Volilno pravico ima vsak pošten državljan, ki plačuje nekaj goldinarjev davka in je že 24 let star; voljen pa sme biti še le s 30. letom.

Državni zbor skliče cesar vsako leto na Dunaj. Takšen zakon je veljaven, če mu pritrdita obe zbornici z večino glasov ter ga podpiše cesar.

Da se razglašeni zakoni tudi res izvršujejo, zato skrbe ministrstva: ministrov je sedem: 1) minister za notranje stvari, 2) za denarstvo, 3) za pravosodje, 4) za uk in bogočastje, 5) za trgovino, 6) za deželsko bran in 7) za poljedelstvo. Poljaki imajo vrhu teh še svojega ministra za Galicijo.

Sklepati o potrebah, ki se tičejo samo posameznih dežel, so poklicani deželni zbori. Deželne poslance volijo tako kakor državne, le škofje in nadškofje so deželni poslanci že po svoji časti. Kranjskih poslancev je 37. Kar je za vso državo ministerstvo, to je za vsako posamezno deželo deželni odbor, ki izvršuje sklepe deželnega zbora.

2. Ogrske dežele. Tudi te so blizo tako uravnane, le da se gosposka zbornica imenuje tam zbornica magnatov ali velikašev, zbornica poslancev pa zbornica zastopnikov, katerih je ravno sto več kakor avstrijskih. Voljeni pa so samo za 3 leta. Shajajo se v Budimpešti. Tudi ministrov je (za ogrske dežele) sedem, osmi pa za kraljestvo Hrvaško in Slavonijo. Deželnih zborov na Ogrskem ni, pač pa imata deželni zbor Hrvaška in Slavonija.

3. Skupne stvari. Če prav sta ti dve državni polovici druga od druge do dobra nezavistni, vežejo ju vendar razven osebe vladarjeve tri skupne stvari prav tesno: 1) razmere s tujimi državami; 2) skupna vojska in 3) skupno denarstvo. Te skupne tri stvari so priporočene skrbi treh skupnih ministerstev. O skupnih stvareh se posvetujejo delegacije je sicer jedno leto na Dunaji, drugo v Budimpešti. Vseh delegatov je 120, 60 avstrijskih, 60 ogrskih. Gosposki zbornici (avstrijska in ogrska) jih pošljeta vsaka po 20, zbornici poslancev pa vsaka po 40. Izvoli si jih vsaka zbornica sama.

GLAD V AVSTRO-OGRSKI.

("Slovenski Svet", Cleveland, O.)

Kako težko se prehranjuje prebivalstvo v habsburški monarhiji, je danes že znano celemu svetu. Kljub temu pa so zelo značilne izjave posameznih beguncev, katerim se je posrečilo, prebežati k Rusom in ki slikajo materijalne razmere v najčrnejših barvah. Mestno prebivalstvo, zlasti nižji sloji, je stradalo že prej, ali sedaj je začela stradati tudi armada, tako da so celo mnogi neslovanski vojaki prebežali k Rusom vsled gladu. Kako bedno mora biti življenje vojnih ujetnikov v Avstro-Ogrski, ni treba niti omenjati, ker je bilo že ponovno ugotovljeno. V naslednjem hočemo na kratko omeniti, kaj so pripovedovali trije srbski častniki, ki so prišli letos spomladi v Rusijo in stopili takoj v zbor jugoslovanskih prostovoljcev.

V celi Avstro-Ogrski vlada strašno pomanjkanje življenjskih potrebščin vsled česar je nastala v nekaterih krajih velika umrljivost ljudi vsled lakote, kakor na primer v Bosni in Hercegovini, v nekaterih čeških krajih, zlasti pa v zavzetih krajih Srbije in Rumunije. Oblasti so vse rekvirirale in izvršujejo preiskave, da ne bi kedo skrival živeža, in to delajo celo že tudi pri neoženjenih častnikih. Pri rekviziciji so pustili prebivalstvu količino, od katere se ne more ne živeti, ne umreti, v kraje pa, kjer se prebivalstvo že v mirnem času ni moglo prehranjevati pošiljajo in dajejo nevrjetni minimum hrane. V Bosni, Hercegovini in Liki dajejo mesečno na osebo po osem kilogramov koruze. Krompirja je povsod zmanjkalo že v februarju.

Po žetvi lanskega leta, si je smel nabaviti v Srenu vsakdo, ki si je mogel, po 120 kilogramov žita na osebo za celo leto, plačal pa je za kilogram 42 vinarjev. Kedor si ni mogel ničesar nabaviti, dobiva žito ali moko od aprovizacije na izkaznice, toda zelo težko.

Meso je bilo drago ter se sploh ne more dobiti. Odredjene dni brez mesa in masti se ne sme rabiti niti domača mast in meso, na kar istotako strogo pazijo in vsak prestopek kaznujejo. Mleka ni, tako da so tudi za bolnice reducirali potrebo mleka na polovico. Perotnine je zelo malo, ker je piča zelo draga in je sploh ni.

Petrolej se prodaja gotove dni, ki so bili določeni, po raznih cenah; tako je veljal na primer v Sremu liter petroleja pet kron, v Rumi dve kroni, v Kruševcu v Srbiji pa istočasno 17 K. Sladkorja dobi vsaka oseba na izkaznico mesečno tričetrt kilograma, in sicer po 2.20 do 2.40 krone. Fižola je malo, dosti je bilo edinole kislega zelja in graha, ki pa je navadno črviv. Olja se ne dobi nikjer v celi državi, mesto kave pa pražijo ječmen.

Vse, kar se kupuje, se daje na izkaznice. Radi pomanjkanja in draginje je prebivalstvo v velikih skrbeh in obupano. Na Dunaju se dogajajo zelo pogosto demonstracije ženske in otrok vsled gladu.

WERDEN BUCK

511-13 Webster Street,

JOLIET, ILL.

Tu dobite najboljši CEMENT, APNO, ZMLET KAMEN, OPEKO, VODOTOČNE ŽLEBOVE, ter vse kar spada v gradivo.

MEHAK IN TRD PREMOG.

Chicago telefon 50 N. W. telefon 215

TROST & KRETZ

— izdelovalci —

HAVANA IN DOMAČIH SMODK

Posebnost so naše "The U. S." 10c in "Meerschaum" 5c.

Na drobno se prodajajo povsod, na debelo pa na:

108 Jefferson Street, JOLIET, ILL.

John Pubentz

prodaja najceneje v mestu

kokošjo krmo, zrnje, seno, slamo in drugo tako krmo.

Če imate kaj voziti, se oglasite pri nas, ki Vam pripeljemo vsako stvar, kakor naročite.

Pokličite nas po telefonu: Phone 2736.

Nov. naslov:

516 N. BROADWAY, JOLIET, ILL.

Frank Bambich

TRGOVEC Z ZLATNINO

1107½ N. Hickory St., Joliet.

Se priporoča rojakom, če potrebujejo kak kos zlatnine, bodisi uro, verižico, prstane ali sploh kar spada v zlatninsko trgovino.

Prodajem vse vrste URE in ZLATNINO.

Primeni dobite vsako reč 20 odsto ceneje kot kerkoli drugje. Prodajem samo jamčeno blago. Popravljam vse vrste amerikanske in starokrajske ure in zlatnino za vsako delo jamčim.

SLOVENCI in HRVATI po celi Ameriki.

Ako rabite dobro Uro ali drugo reč, pišite meni kaj bi radi pa vam pošljem ceno. Vsaka reč vas košta 20 odsto ceneje, kot bi plačali drugje.

JOS. SPOLARICH

901 N. Hickory St. JOLIET, ILL.

Metropolitan Drug Store

N. Chicago & Jackson Sts.

Slovanska lekarna

JOHNSONOVI "BELLADONNA" OBLIŽI

REVMATIZMU — SLABOSTIH v ČLENKIH
HROMOSTI — PLJUČNIH IN PRSNIH BOLEZNIH
BOLESTI v KOLKU — MRAZENJU v ŽIVOTU
BOLESTIH v ČLENKIH — VNETJU OPRSNIH MIŠIC
NEVRALGIJI, PROTINU — PREHLAJENJU
OTRPLOSTI MIŠIC — BOLESTIH v LEDJIH
SLABOTNEM KRIŽU — BOLESTIH v KRIŽU
HUDEM KAŠLJU

HANSEN & PETERSEN CO.

503 CASS STREET, JOLIET, ILLS.

Barve

STENSKI PAPIR

Richardson 5 let garantirana barva, galon $1.85.

Calcimine vseh barv, 40 in 45c zavoj.

Varniži, stains, olje, trepetin, ščetke, tudi steklo in drugo blago ceneje kot drugje v Jolietu.

Blago pripeljemo na vaš dom.

JOHN MARTIN, SODNIK
(Justice of the Peace)

Kadar imate kaj posla na sodišču ali vložite tožbo zoper koga, ali hočete iztirjati dolg, oglasite se pri meni, ker z mano lahko govorite v materinem jeziku.

Uradne ure: jutro od 8.—12. Popol od 1:30—5. Zvečer po dogovoru.

Urad imam na:

321 JEFFERSON STREET,

(nasproti Court House), Joliet, Ills.

Valentin Fajnik, Jr.

Billiard Parlor

Tržim fine smodke in vse vrste duhan.

DOBRODOŠLI!

120 MOEN AVE., ROCKDALE, ILL.

Kdor je žejen ali lačen se lahko pri meni okrepča.

The Will County National Bank

of Joliet, Illinois.

Prejema raznovrstne denarne vloge ter pošilja denar na vse dele sveta.

Kapital in preostanek $300,000.00.

C. E. WILSON, predsednik.
Dr. J. W. FOLK, podpredsednik.
HENRY WEBER, kašir.

Mi hočemo tvoj denar ti hočeš naš les

Če boš kupoval od nas, ti bomo vselej postregli z najnižjimi tržnimi cenami. Mi imamo v zalogi vsakovrstnega lesa.

Za stavbo hiš in poslopij mehki in trdi les, lath, cederne stebre, desk ig šinglne vsake vrste.

Naš prostor je na Desplaines ulici blizu novega kanala.

Predno kupiš LUMBER, oglasi se pri nas in oglej si našo zalogo! Mi ti bomo zadovoljili in ti prihranili denar.

W. J. LYONS

Naš office in Lumber Yard na voglu DES PLAINES IN CLINTON STS.

Garnsey, Wood & Lennon

ADVOKATI.

Joliet National Bank Bldg.

Oba tel. 891. JOLIET, ILL.

John Grahek

...Gostilničar...

Točim vedno sveže pivo, fino kalifornijsko vino, dobro žganje in tržim najboljše smodke.

Prodajam tudi trdi in mehki premog.

TELEFON 7612.

1012 N. Broadway JOLIET, ILL.

Chicago tel. 3399. N. W. tel. 1257.

Louis Wise

200 Jackson Street JOLIET, ILL.

gostilničar

VINO, ŽGANJE IN SMODKE.

Sobe v najem in Lunch Room.

Amerikanski Slovenec

Ustanovljen l. 1891.

Prvi, največji in edini slovenski-katoliški list za slovenske delavce v Ameriki ter glasilo Družbe sv. Družine.

Izdaja ga vsaki torek in petek
Slovensko-Ameriška Tiskovna Družba
Inkorp. l. 1899.
v lastnem domu, 1006 N. Chicago St.
Joliet, Illinois.
Telefoni: Chicago in N. W. 100.

Naročnina:

Za Združene države na leto.....$2.00
Za Združene države za pol leta.$1.00
Za Evropo na leto.....$3.00
Za Evropo za pol leta.....$1.50
Za Evropo za četrt leta.....$1.00

PLAČUJE SE VNAPREJ.

Dopisi in denarne pošiljatve naj se pošiljajo na:
AMERIKANSKI SLOVENEC
Joliet, Illinois.

Pri spremembi bivališča prosimo naročnike, da nam natančno naznanijo POLEG NOVEGA TUDI STARI NASLOV.

Dopise in novice priobčujemo brezplačno; na poročila brez podpisa se ne oziramo.

Rokopisi se ne vračajo.

Cenik za oglase pošljemo na prošnjo.

AMERIKANSKI SLOVENEC
Established 1891.

Entered as second class matter March 11th, 1913, at the Post Office at Joliet, Ill., under the act of March 3rd, 1879.

The first, largest and only Slovenian Catholic Newspaper for the Slovenian Workingmen in America, and the Official Organ of Holy Family Society.

Published Tuesdays and Fridays
by the
SLOVENIC-AMERICAN PTG. CO.
Incorporated 1899.
Slovenic-American Bldg., Joliet, Ill.

Advertising rates sent on application.

14.	okt.	Nedelja	Kalist, papež.
15.	"	Pondeljek	Posvečenje cerk.
16.	"	Torek	Gal, opat.
17.	"	Sreda	Hedvika, kralj.
18.	"	Četrtek	Luka, evangelist.
19.	"	Petek	Peter Alk., spozn.
20.	"	Sobota	Felicijan, muč.

DVAJSETA NEDELJA PO BINKOŠTIH.

Ako ne vidite znamenj in čudežev, ne verujete.

Sveto pismo imenuje čudovita dela znamenja in čudeže. Znamenja so, ker zaznamujejo kako resnico ali nevidno moč. Čudeže jih imenuje, ker povzročajo začudenje, občudovanje in spoštovanje do moči, katera jih naredi.

Čudež je vidno, nenavadno, božje in nadnaravno delo. Čudež je vidno znamenje, ker takih stvari ne imenujemo čudežev, katerih ne vidimo in čutimo. Čudež je nenavadno delo Božje, ker to, kar človek ali narava sama lahko stori, se ne imenuje čudež. Čudež zamore storiti samo Bog. Svetniki, kateri so delali čudeže, so bili samo orodje v Božjih rokah. Čudež ni samo Božje, ampak tudi nadnaravno delo. Čudež ni izpopolnitev naravnega dela, ker Bog je vse tako vstvaril, da je bilo prav; če sedaj stori kaj nenavadnega, stori čudež.

Stvarjenje človeške duše ni čudež, ker ni nenavadno delo; tudi milost, katero prejmemo pri svetih zakramentih, ni čudež, ker je Bog tako določil, da vsakdo, kdor vredno prejme kak zakrament, dobi milost.

Našteli smo štiri pogoje, potrebne za čudež, klub temu pa bo marsikomu še vedno težko določiti, če bere o kakem čudnem slučaju, če je bil res čudež.

Čudeži se dele v tri vrste. V prvo vrsto spadajo ona dela, katera mora storiti samo Bog, kakor, obujenje mrtvega k življenju, spreminjanje vode v vino in kar je temu podobnega. V drugo vrsto spadajo ona dela, kakoršna so delali tudi egiptovski čarovniki. Obrnimo pozornost k tretji vrsti čudežev, takih, o kakoršnem beremo v današnjem svetem evangeliju. Sveta cerkev je natančno določila, kakšni čudeži se morajo zgoditi, predno koga pripišejo svetnikom.

Pogoji, katere zahteva sveta cerkev, so ti-le: Bolezen mora biti težka, nevarna, zastarela in taka, da zdravila ne pomagajo, ali bi jo pa le težko in počasi ozdravila. Bolezen ne sme priti do vrhunca, ker potem se lahko sama spremeni in obrne na bolje. Ozdravljenje se mora naenkrat zgoditi. Ozdravljenje mora biti popolno. Zadobljeno zdravje mora biti trajno, ne da bi se bolezen zopet povrnila.

Da se je vse to zgodilo, morajo priče jasno dokazati, predno se ozdravljenje sprejme za čudež.

Čudeži so prva spričevala za resničnost krščanske vere. Večkrat se pa tudi zgode, če Bog hoče kaj potrditi. Bog da cerkvi vse, kar je potrebno za zveličanje ljudi. Bog hoče, da ljudje vedo, kaj je Njegov nauk in tega večkrat tudi potrdi. Primerno je, da Bog potrdi svoje nauke s čudeži, katere ljudje vidijo. Ko so ljudje videli Kristusove čudeže, so sprejeli nadnaravne resnice, katere so bile potrjene s čudeži. Čudeži tudi vtrde človeka v tem, kar je sprejel. Kakor je govor potreben, če se hoče neverniku razložiti Božjo resnico, tako je tudi čudež potreben, kateri jo potrdi.

Da je naša vera pametna, je Bog dodal notranji pomoči milosti svetega Duha zunanje dokaze svojega razodetja, namreč Božja dela pred vsem čudeže, kateri kažejo Božjo vsemogočnost v najlepši luči. Čudeži so najboljša znamenja Božjega razodetja. Čudeži nam kažejo moč Božjo, katera deluje naravnost na naravne sile. Čudeži pritisnejo na naravno in nadnaravno razodetje pečat neovrgljive resnice.

Sveti evangeliji nam pripovedujejo veliko čudežev, katere je storil naš Božji Odrešenik Jezus Kristus. Naš Gospod sam je zahteval naj verujejo Njegovim besedam že zavoljo čudežev. To je rekel večkrat. "Ali ne verujete, da sem jaz v Očetu in Oče v Meni? Verjemi vsaj voljo dela." In na drugem mestu pravi: "Če bi ne bil stodrug človek ne more storiti, bi ne bili ril med njimi del, katerih nobeden grešili."

Naš Božji Zveličar sam je rekel, da ta dar, delanja čudežev, ne bo nehal z Njegovo smrtjo, ampak bo ostal pri Njegovih učencih: "Resnično, resnično vam pravim, da kdor veruje v Me, bo delal dela, katera jaz delam in delal bo večje, kakor te." Ko se je zadnjikrat prikazal apostolom po Svojem vstajenju, je slovesno ponovil: "In ta znamenja bodo sledila tistim, ki verujejo: v Mojem imenu bodo izganjali hudobnega duha; govorili bodo nove jezike; prijemali bodo kače in če bodo kaj strupenega pili, jim ne bo škodovalo; polagali bodo svoje roke na bolnike in bodo ozdravljeni."

Ker se je Bog tako jasno izrazil, je težko razumeti, kako, da se še dobijo ljudje, kateri verjamejo svetemu pismu in pravijo, da se čudeži ne morejo več goditi v sveti cerkvi po smrti Kristusovi in apostolov.

Sveta cerkev pa tudi pazi na svoje otroke in jih varuje pred zmotami in napačnimi čudeži. Sveta cerkev nam pove, da je moč hudobnega duha omejena in da je Božja moč brezmejna.

Čudeži, katere dela hudobni duh, so le navidezni. Pravi čudež je vedno za kaj dobrega. Goljufija traja le nekaj časa, dobrota, katero napravi čudež je trajna. Bog Vsemogočni ne rabi svoje moči za malenkosti. Male spremembe, katere povzročijo strah ali občudovanje, niso vredne, da bi se razumen človek zanje brigal, še manj pa služijo, da bi se jih posluževala Božja modrost. Še manj pa moremo pričakovati, da bi Bog delal kaka smešna in krivična znamenja.

Zapomnimo si, da Bog nima nikakega drugega namena pri vsem, kar stori, kakor Svojo lastno čast in naše pravo veselje. Le napredek naše pobožnosti, krščanske pravičnosti in posvečenje naših duš je vredno Njegove dobrote, modrosti in Njegovih čudovitih potov in to je edino, za kar moramo prositi ali pričakovati.

REV. J. PLAZNIK.

KAJ NAS UČI NARAVA.

Priobčuje Rev. J. Plaznik.

TRETJE POGLAVJE.

Stvarnikova modrost odseva iz rastlinskega kraljestva.

Enostavnost in različnost v rastlinskem kraljestvu.

(Nadaljevanje.)

Kako velikansko zbirko zopet najdemo, če preiskujemo materijalne snovi, iz katerih rastlina sestoji! Kako umetna zbirka in sestava celic. Nikakor ne več, kakor dvajset izmed osemdeset znanih snovi najdemo v sestavi cvetic in dreves. Skoro nikjer v naravi ne najdemo različnosti v enostavnosti, kakor v rastlinskem kraljestvu. Če kemist preiskuje malo bilko ali pa del velikana Wellingtonia, drevo, katero ima večkrat v obsegu nad devetdeset čevljev, ponižno vijolico ob potu ali rafflesio na Sumatri, katera ima cvetove devetih čevljev v premeru, nikjer ne bo našel več, kakor petnajst snovi, iz katerih sestoji. Kljub malemu številu snovi, iz katerih obstoja rastlinsko kraljestvo, nam botanisti povedo, da je 140,000 različnih vrst želišč na zemlji. Naj preiskujemo najnežnejšo rastlino ali pa največje drevo, povsod najdemo, da ima rastlina stvorbo, katera presega vse človeške iznajdbe.

Uporaba in zloraba rastlin.

Uporaba rastlin.

Vsaka vrsta, kakor tudi vsaka posamezna rastlina ima svoj prostor in svoj pomen v naravi. Namen rastlinskega kraljestva je, da dvigne človeški um in srce k Bogu.

Poleg tega imajo skoro brezštevilne vrste rastlin, grmovja, dreves in cvetic še drugi namen; namreč, da so človeku v korist. Zanimivo je v koliko namenov se rabi dostikrat ena sama vrsta rastlin. Humboldt nam pove, da daje neka vrsta palm vino, olje, vosek, moko, sladkor, niti, orodje, orožje, hrano in stanovanje. Kakor pripovedujeta Kidder in Fletcher v brazilski zgodovini, da je ondotna palma Indijancem vse potrebno za življenje, razven mesa. Zavoljo njene lepote in koristi imenuje Linne palmo princesinjo rastlinskega kraljestva.

Mr. Balfour pripoveduje, da daje kokosova palma na pacifičnem otočju ondotnim prebivalcem hrano, pijačo, obleko, stavbinsko blago, kuhinsko orodje, pernice, trakove in vrvi, olje in drogove, katere rabijo ribolovci. Žita v zmernem pasu menda največ koristijo človeštvu. Ne moremo si misliti, kako bi bilo mogoče shajati brez našega navadnega žita. Kako bi shajali brez koruze, na primer. Ta pridelek znaša letno v Združenih Državah okrog dva bilijona dolarjev. Cela rastlina se vporabi; pravijo, da daje stopetdeset sadov. Vsako podnebje, skoro vsaka dežela, ima rastline, katere ne rastejo nikjer drugod. Mrzel sever, kakor solnčni jug, koničasti vrhovi in zelene doline, globoko morje, stoječe močvirje ter bister potok, vsak ima svoje posebne rastline. Nikaka rastlina ni razširjena po celem svetu. "Povsod," piše Humbold, "človek najde rastline, katera ga vzdržujejo in mu pomagajo k udobnosti."

Henry Grady, nekoč znan urednik in govornik na jugu, je pisal o bombažu: "Bombaž! Kako imenitna beseda za nas iz juga! Kaka kraljevska rastlina! Svet pazno opazuje njeno rast. Dež, kateri šumi po njenih listih, se sliši okrog zemlje. Solnce, katero sije na njo, ljudje hlade s svojo molitvijo. Slana, katera jo pohrani in rosa, katera prihaja na njo od zvezd, prihod malega črvička na njenem zelenem listju pomeni več za Anglijo, kakor ruski napad na njene azijske kolonije. Bombaž je zlato, kakor hitro požene svoje nežne korenine. Ko zraste, je ponos ponižnega poljedeljca. Raste pod zastavo, katera prisili cel svet, da se je oklepa. Bombaž je dedščina, katero je Bog dal svojemu ljudstvu za zmiraj, ko je delal nebesni obok, postavljal gore, nas obdajal z oceanom, izpuščal vetrove, omiljeval solnčne žarke in meril dež. Prekrasen talent, kateri je bil izročen po Njegovi roki svetnim hišnikom."

Zloraba rastlinskega življenja in ohranjevanje gozdov.

Ker so bile raznovrstne rastline vstvarjene, da služijo gotovemu namenu, je človekova dolžnost, da zabranjuje, kolikor je v njegovi moči, da ta namen ne zlorablja. Kadar se namen, za katerega je Bog vstvaril različne vrste rastlin, zlobno in nalašč onemogočuje, tedaj je oni, ki povzroča zlorabo kriv pred Stvarnikom. Med neizobraženimi narodi najdemo večkrat poganske šege in dejanje v zvezi z rastlinskim življenjem. Za neverni razum ima nepredirljiv gozd vedno stanovanje skrivnostnih moči.

Na Annamu, na primer, prebivalci mislijo, da duhovi stanujejo na drevesih; tam jih tudi časte. Ociska drevesa imajo navadno velike liste. Tam stanuje ženski duh, bon Tinh ali duše mladih deklet, katere so umrle, predno so se omožile. Gorje mlademu človeku, kateri se približa takemu drevesu. Bon Tinh bo skušal vgrabiti njegovo dušo, da si jo v smrti pridobi za drugo življenje.

Velikanska praprot na Annamu zraste neizmerno visoko in razprostre liste, da je podobna velikanskemu dežniku. Zavoljo svoje oblike vzbuja v domačinih velik strah, ker mislijo, da gori žive duhovi; imenujejo jo hop ma (zlodjeva senca). Kadar se domačin približa temu drevesu, se spoštljivo obrne stran, ker misli, da je le malo ljudi, kateri smejo pogledati na drevo, da bi si ne nakopali zlodjeve jeze. Skorjo in listje nekaterih dreves rabijo v čarovniške namene. Domači časte drevesa zaradi njihove lepote, visokosti, številnega listja, starosti ali posebne oblike.

(Nadalje prihodnjič.)

ZANIMIV ČLANEK.

Pod naslovom "American Policy Toward Austria" (ameriška politika napram Avstriji) je priobčil ugledni dnevnik "The Chicago Daily News" z dne 8. t. m. sledeči članek:

Nekateri odlični in patrijotični Američani so grajali deželno vlado, ker ni napovedala vojne Avstro-Ogrski, zaveznici poprušene Nemčije. Colonel Roosevelt pravi svojim velikim slušateljstvom, da vsak mir, ki med drugimi stvarmi ne zahteva razkrojitve Avstrije in Turčije, bi bil "nemški mir" in nesreča za demokracijo. Moški bivši predsednik bi rad videl, da ta dežela sprejme strahovit načrt evropske prenaredbe, vštevši takšne zaželene izpremembe kakor ustanovitev neodvisne Češke države in neodvisne Jugoslovanske države (commonwealth).

Te ideje so logične, če je res, da je Avstro-Ogrska samo premagana provincija (pokrajina), vazalska (fevdnopodložna) država Hohenzollerncev, in da, če se pusti nedotaknjena ta rahlo spojena dežela, bi to pospešilo vsenemški (pangermanski) sen o srednjeevropskem cesarstvu, vladanem po pruskih junkerjih (plemičih). Je pa še drugo in docela različno motrišče položaja, katero je vlada Združenih Držav brez dvoma vzela v poštev pri določanju svoje politike napram dvojni monarhiji in njenim sedanjim vladajočim državnikom.

To drugo motrišče je utemeljeno na značilnih razvojih, ki so sledili nastopu vlade cesarja Karla ter njegovi izberi naprednih in dalekovidnih uradnih svetovalcev. So razlogi za domnevo, da mladi cesar nikakor ne misli postati orodje ali podanik Hohenzollerncev; da si predočuje potrebo, podeliti enake pravice in priložnosti raznim narodnostim v svojem cesarstvu, in da resnično želi demokratizacijo avstrijske in ogrske vlade na temelju federalizma in lokalne avtonomije (samouprave). Če je to resnično, je bilo Združenim Državam prav svetovano, da niso napovedale vojne Avstro-Ogrski.

Napoved vojne bi okrepila reakcionarje (starokopitneže) kakor v Avstriji, tako na Ogrskem. Madjarski in nemški življi v dvojni monarhiji so, splošno govoreč, nasprotni demokratskim reformam, enakim pravicam in federalizmu. Gospodovanje nad Slovani in drugimi plemeni je bila njihova potrjena politika. Pruski junkerji so njih izbrani zavezniki.

Dokler je upati, da bodo svobodoljubni državniki Avstrije in Ogrske, s cesarjem Karlom na čelu, vzdrževali gibanje napram demokratizaciji centralnih vlasti in prevratu prusaštva, bi bila budalost (folly) za Združene Države, izpremeniti svojo sedanjo miroljubno politiko napram dvojni monarhiji. —

Temu članku pač ni treba komentarja, ker je vsakomur umljiv; ali je pa tudi povšečen vsakomur, je drugo vprašanje, kajti različnost mnenja med nami ameriškimi Slovenci je uprav velikanska.

ŽENA IN VARČNOST.

Velevažno nalogo imajo danes gospodinje v tej deželi, namreč varčevati z živežnimi zalogami. Vsi Stric Samovi zavezniki v Evropi gledajo v Združene Države za živežem. Naše armade se pripravljajo na dejansko udeležbo v vojni. Na tisoče naših fantov se bo kmalu bojevalo v strelskih jarkih. Živeža potrebujejo. Zato je nam vsem treba varčevati, in zlasti so poklicane naše gospodinje, da varčujejo.

Varčnost se zahteva večinoma le od ženske. Nekatere gospodinje so posebno nadarjene za štedenje, vendar o vseh tega ne moremo trditi, ker se najdejo tudi med ženskami prave zapravljivke; splošno pa moramo priznati, da je večina žensk varčna.

Če začne razsipati ženska potrátno denar, je navadno vzrok ničemurnost in nekak ponos, pokazati v kolikor mogoče blesteči luči svojo in vnanjost svoje družine. Tekmovanje, ki ima namen potisniti prijateljice in znanke v ozadje. Koliko žrtvuje taka ženska javnemu mnenju, je včasih čudovito, in vendar se ji pri vsem zamore le redkokdaj očitati, da je slaba gospodinja. Doma je skromna in varčna ter prišteđi včasih v enem tednu, kar zapravi mož v enem dnevu s svojimi prijatelji. To pa zato, ker porabi mož mnogo več za svojo osebo in navadno ne pozna štedenja v malem, nese pač v hranilnico, a le takrat, ko iztrži večjo vsoto denarja. V malenkosti se on ne podaja, živi rad v obilnosti, ljubi dobro jed, pijačo in tobak. Njemu je dobro, četudi sedi čisto sam pri smodki in poličku dobrega vina celo uro, medtem ko ženi niti v glavo ne pade, da bi gostila sama sebe. Nasprotno, če ostane sama ali s svojimi otroci doma, se zadovolji z najpriprostejšo hrano in tako prišteđi čas in denar za druge potrebe.

Nahajajo se tudi ženske, ki popolnoma nič ne razumejo gospodinjstva, ki ne vedo ceniti vrednosti denarja, ne časa. Krivdo je tu iskati v vzgoji, v razmerah in v sposobnosti. Če je bila mati zapravljivka, navadno tudi hči ni varčna, če je bilo pri starših vsega v izobilju in štedenje neznana reč, se hči silno težko ali nikdar ne privadi skromnemu gospodinjstvu.

Varčnost je umetnost, ki jo v največ slučajih zahteva življenje, zato se jo je treba priučiti, ako nam ne tiči že v krvi od rane mladosti.

Varčnost ni odvisna od umetnosti računanja na popirju. Marsikatera gospodinja, posebno starejša na kmetih, se ni nikdar učila računati iz računice, ker sploh v šolo ni hodila, a vendar v gospodinjstvu izvrstno računa. Odkod to? Skrivnostna umetnost ki si jo je prisvojila od svoje matere in spopolnila z lastno izkušnjo pri nakupovanju in prodaji domačih pridelkov, kakor mleka, masla, jajc, perutnine itd. Pri prodaji je skoraj nezmotljiva, le redkokdaj ali pa nikdar se ne vračuna.

Varčnost je lepa lastnost, dokler ni

(Nadaljevanje na 8. strani.)

Vreme za vrhno suknjo,

je tu za sigurno.

Naše fine vrhne suknje se hitro prodajejo, ker so moderne, trpežne in se lepo nosijo.

Copyright 1917
The House of Kuppenheimer

Naša zaloga vrhnih sukenj po $15, $16.50 in $18, je največja v Jolietu in tu najdete največjo izber.

Druge vrste suknje so po $20, $22, $28 in $30.

PRIDITE SI JIH POGDLEDAT.

THE EAGLE

"Joliet Home of Kuppeheimer Clothes"
406-08-10 North Chicago Street

500 White Washing Machines

smo že prodali v Jolietu in okolici

Vsakdo mora prati, da se ohrani čistoča. Treba pa je imeti v to svrho dobro orodje. Med petimi leti smo prodali nad 500 White Line Washing Machines v Jolietu in okolici. To je dokaz, da so ti stroji najboljši, ki tudi zadovoljijo na vsak način.

ELECTRIC
GASOLINE
HAND
} Power Washers

SO GARANTIRANE, DA PRESTANEJO VSAKO SKUŠNJO.

Robt. Meers

203-205 Jefferson Street, Joliet

PHONES
175
176

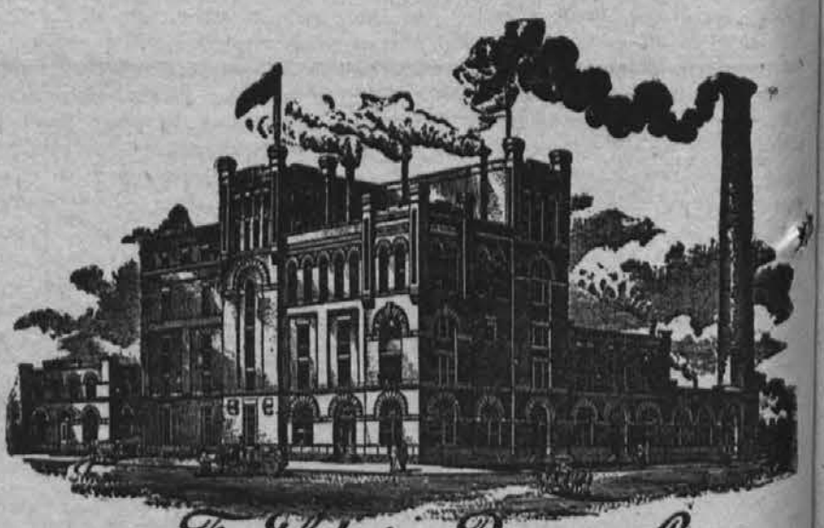

Fred Sehring Brewing Co
JOLIET, ILL.

PIVO V STEKLENICAH.

Cor. Scott and Clay Sts.....Both Telephones 26.....JOLIET, ILLINOIS

Družba sv. Družine

(THE HOLY FAMILY SOCIETY)

V ZJEDINJENIH DRŽAVAH SEVERNE AMERIKE. Sedež: JOLIET, ILL. Inkorp. v drž. Ill., 14. maja 1915 Inkorp. v drž. Pa., 5. apr. 1916

Vstanovljena 29. novembra 1914

DRUŽBINO GESLO: "VSE ZA VERO, DOM IN NAROD." "VSI ZA ENEGA, EDEN ZA VSE."

GLAVNI ODBOR:

Predsednik.....GEORGE STONICH, 815 N. Chicago St., Joliet, Ill.
I. podpredsednik.....JOHN N. PASDERTZ, 1506 N. Center St., Joliet, Ill.
II. podpredsednik....GEO. WESELICH, 5222 Keystone St., Pittsburgh, Pa.
Tajnik.....JOSIP KLEPEC, Woodruff Road, Joliet, Ill.
Zapisnikar.....ANTON NEMANICH, Jr., 1002 N. Chicago St., Joliet, Ill.
Blagajnik.....JOHN PETRIC, 1202 N. Broadway, Joliet, Ill.

NADZORNI ODBOR:

JOSIP TEŽAK, 1151 North Broadway, Joliet, Illinois.
MATH OGRIN, 12 Tenth St., North Chicago, Illinois.
JOSIP MEDIC, 918 W. Washington St., Ottawa, Ill.

FINANČNI IN POROTNI ODBOR:

ŠTEFAN KUKAR, 1210 N. Broadway, Joliet, Illinois.
JOHN JERICH, 1026 Main St., La Salle, Illinois.
JOHN J. ŠTUA, Box 66, Bradley, Illinois.

GLASILO: AMERIKANSKI SLOVENEC, JOLIET, ILL.

KRAJEVNO DRUŠTVO ZA D. S. D. se sme ustanoviti s 8. člani(icami) v kateremkoli mestu v državi Illinois in Pennsylvaniji z dovoljenjem glavnega odbora. Za pojasnila pišite tajniku.

Vsa pisma in denarne pošiljatve se naj naslove na tajnika. — Vse pritožbe se naj pošljejo na 1. porotnika.

DJADO JOZO GLEDA...

(Bulgarski spisal Ivan Vazov. — Poslovenil Jaklič.)

Če se spomnimo svojih očetov, svojih dedov in sorodnikov, ki so odšli na drugi svet pred osvoboditvijo naše domovine, predno so posijali sladki žarki zlate svobode, tedaj nam pade na um: Kako bi se oni začudili in zveselili, če bi čudežno se vzbudili iz večnega spanja, se vrnili iz grobov na zemljo in se ozrli okrog sebe... Kako bi se čudili vsemu temu, kar jim je bilo v njihovem življenju neznano in nemogoče. Kako tuje bi se počutili!

Sicer pa mrtveci ne vstajajo od mrtvih, ne bodo vstale duše naših ranjcih, da bi se veselili nad čudeži svobode, na katero zremo mi z vsakdanjimi očmi in o kateri oni še v sanjah niso nikdar mislili.

Ne! Ne bodo vstali. Noben naših ne bo vstal od mrtvih.

In vendar je živel mož, ki je na predvečer osvobodilne vojne umrl in ki je vstal... ne..., ki je pač občutil začudenje k novemu življenju, ki je gledal osvobojeno Bulgarsko, ne da bi pri tem užival razočaranja, katerih smo deležni mi, ki živimo in gledamo.

Ta mož je bil štiriinosemdesetletni starec Djado Jozo.

Živel je v gorski vasi, ki je štela komaj dvajset hiš, ki so se skrivale v tihem zavetju Stare Planine nad Iskro.

Djado Jozo, priprost a vendar duševno zelo razvit, je imel za seboj trdo življenje zatiranega sužnja, življenje polno muk, grozot in brezupja. V svojem šestinštiridesetem letu, tik pred izbruhom rusko-turške vojske, je izgubil v svoji vasi vid.

Ostal je pri življenju, bil pa je mrtev za svet; in edina njegova želja je bila, videti osvobojeno Bulgarsko.

V njegovi duši so živele slike iz davne prošlosti. V njegovem spominu je bilo še živo utisnjeno suženjsko življenje: sami grozni in žalostni spomini. V svojem spominu je dobro videl, kakor je to nekoč gledal z očmi; v temi katera ga je obdajala, je gledal jasno in razločno rdeče fese, turbane, divje Turke z groznimi obrazi..., dolgo noč robstva brez vsakega veselja in upa... V njej se je rodil in v njej je tudi umrl...

* * *

V te nepristopne kote Balkana je komaj dospel bojni odmev. Boji so pojenjali, ne da bi bili ob Iskri odmevali topovi.

Bulgarija je bila prosta. Tudi Djado Jozo je bil svoboden..., to so mu povedali.

A on je bil slep; ni videl te svobode in tudi je ni mogel občutiti.

Svoboda zanj je bila v besedah: Turkov ni več tu!

In čutil je, da jih ni več.

A vendar je hotel videti Bulgarsko, da bi se njegova duša razveselila.

Na svojih sosedih, kmetih, katere je mučila skrb za vsakdanji kruh, ni zasledil ničesar novega. Vedno isti ljudje, iste strasti, ista jeza, ista beda kakor preje. Tu v tem kotu je čul isti kreg in prepir v krčmi, isto klepetanje, isti boj za obstanek s trdo naravo.

"Kje je vendar Bulgarska?" se je začudeno vpraševal, ko je posedal v hrastovi senci in zrl zasanjano v daljo.

Če bi imel vid kakor orel na Balkanu, bi bil vzletel pogledat, kakšen je novi osvobojeni svet.

Da bi videl osvobojeno Bulgarijo, to je bila njegova edina želja. Ta želja je premagala vse druge. Življenjski boj, ki je vršel okrog njega, ga ni potegnil v svoj vrtinec..., ker vse to je bilo zanj ničevo in brezpomembno.

Bal se je umreti, predno bo razumel, kaj je Bulgarija, in še bolj se bal, da se mu um omrači, predno bo spoznal to čudo, osvobojeno Bulgarijo.

* * *

Nekoč, pet let po osvoboditvi, se je raznesla vest, bogve kako, da pride v vas okrajni načelnik.

Ta vest je prinesla življenje v vas.

Tudi ubogo srce Djada Joza je bilo močnejše in njegova duša se je kopala v nekem sladkem občutku, katerega dosedaj še ni poznal.

Sedaj bo gledal resnično Bulgarijo, spoznal bo tega načelnika!

Izpraševal je na vse strani, da bi si napravil nek pojm, kako odličen mož da pride. Kmetje so mu govorili, da je načelnik toliko kot kajmakan ali paša.

"Vendar bulgarski paša?" je vprašal brez sape iz začudenja.

"Seveda bulgarski, kajpada!" so mu odgovarjali.

"Ali našinec? Bulgar?" je vpraševal začuden.

"Ali meniš, Djado Jozo, da je Turek?" so govorili pomilovalno kmetje, kateri so poznali svojo gospodsko v Vraci.

A Djado Jozo še ni bil zadovoljen. Izpraševal je, kako je načelnik oblečen, kako hodi, če nosi sabljo.

Odgovorili so mu: "Seveda nosi sabljo."

In solze so mu pritekle od veselja.

Videl ga bom kakor hitro pride... si je mislil Djado Jozo.

* * *

Načelnik je prišel in se ustavil pri Denku.

Denkova hiša je bila najodličnejša v vasi. Imela je eno nadstropje, ometana je bila, imela je okna, katerih eno je imelo še celo zagrinjalo, ozke lesene stopnice so peljale v hišo. Denkova hiša je bila sprejemnica visokih gostov.

Tudi Djado Jozo je pohitel k Denkovi hiši in potrkal s palico na spletena vrata: "Denko, ali je gost tu?"

"Seveda je tu, Djado Jozo. Po kaj si pa prišel? Načelnik je truden, pusti ga sedaj v miru."

"Reci mu, naj pride samo za hip ven," je odvrnil starec in s palico iskal stopnic.

"Kaj ti pa je? Čemu iščeš načelnika?" ga je vprašal Denko.

"Čemu? Zame, no tako. Reci mu, Djado Jozo, slepec bi ga rad videl."

"Videl?" se je trpko nasmejal Denko in dodal: "Ti ga boš videl, kakor pač vidiš sam sebe v vodnjaku."

A starec je vztrajal. Zatipal je bil s palico prvo stopnico; njegova glava se je tresla.

Denko je odšel k načelniku in mu sporočil, da hoče ž njim govoriti oslepeli starec.

"Kaj pa bi rad?" je vprašal načelnik.

Ko mu je Denko povedal, je pristavil: "Da bi me videl? Slepec, praviš?"

"Slep je že pet ali šest let."

In pravil je, kako je Djado Jozo nepričakovano izgubil vid, ravno ko so bili prišli bratje iz severa.

"Bil je razumen in dober človek in zadela ga je bila božja roka, kdo ve zakaj. Sedaj gleda, a ne vidi. Živi, mrtvec je. Zakaj ga ne pokliče Bog k sebi? Dobro je, da ima nekaj premoženja, malo kmetijo, živino in redi ga sin in njegova snaha."

"Čudno je to," si je mislil načelnik. Naj pride. Ne sam grem."

In šel je na dvorišče.

Po stopinjah ga je poznal Djado Jozo; on je bulgarski paša.

Načelnik je zagledal pred seboj belobradatega starca, krepkega in v ubožnem brezramniku. Stal je pred njim ravno, samo snežnobela glava je bila upognjena.

"Kaj bi rad, Djado?" je vprašal načelnik.

Starec je dvignil glavo in uprl svoje mrtve oči v vprašujočega.

"Ali ste vi, vaše blagorodje?"

"Jaz sem Djado."

"Paša."

"Seveda," se je nasmejal načelnik.

Starec se mu je približižal, kučmo je stisnil pod pazduho; prijel je načelnika za roko, otipal njegovo obleko, rumene gumbe na prsih ovratnico in našive, da, še dvignil se je na prste ter jih poljubil.

"Hvala Bogu, sedaj sem videl!" se je prekrižal starec ter si z rokavom obrisal solzo, ki je bila pritekla iz zamrlih oči. Globoko se je sklonil ter dejal: "Odpusti mi, sinko, da sem te nadlegoval."

In zapustil je dvorišče, tipaje s palico okrog.

* * *

In prišli so za starca enolični dnevi brez luči, večna tema, iz katere se je svetil jasen žarek: bulgarski načelnik paša.

Po tem dogodku je teklo vse po starem; v krčmi je naletel na stare kmete, na isto klepetanje in prepir. Življenje je vršelo okrog njega z istimi mukami, malimi boji, katerih se on ni udeleževal; bilo je zanj vse tuje, tujec je bil med svojci.

Edina radost ki je ostala pri njem in mu sladila slepo življenje: zavest, da je Bulgarska prosta. In kadar je premišljeval o prepiru in sovraštvu v domači vasi, se je čudil, ko bi se vendar morali veseliti, da je Bulgarska svobodna. Kje vendar imajo oči? Srečni bi morali biti.

"Oni so slepi, a jaz vidim, tako si morajo misliti," je govoril sam pri sebi Djado Jozo.

In posedal je pod hrasti, poslušal šumenje Iskre, ki je bučala v dolini, in premišljal je, da je Iskra, ki preteče tako daleč, videla že večje stvari, kakor jih je zrl on, in razveselil se je.

In tako je tekel čas.

Nekega dne se je Djadovo srce razveselilo. Na Veliko noč je prišel domov konjenik, edini vojak v vasi.

"Kakšen je prišel? Ali v vojaški obleki?" je vpraševal Djado Jozo, njegov glas se je tresel razburjenja.

"V uniformi," so mu odgovarjali.

"S sabljo?"

"Ga boš že slišal kako ropoče ž njo."

Starec je hitel k Nikolajevemu sinu.

"He, vojak! Kje si?"

"Kaj bi pa rad, Jozo?" ga je vprašal Nikolaj.

"Kje je vojnik? Rad bi ga videl!"

Kola je poklical svojega sina, da bi ga videl Djado Jozo, in zadovoljen se je smehljal.

Vojak je prišel.

Starec ga je spoznal po sablji, ki je ropotala po kamenju. Približal se mu je, stisnil roko, ki mu jo je podal vojak. Otipal je debel plašč, gumbe, vojaško čepico, prijel za sabljo ter jo poljubil.

Uprl je v vojaka svoje mrtve oči; po licu so mu zdirknili dve solzi.

"Torej imamo sedaj bolgarske vojake?" je vprašal v velikem veselju.

"Seveda jih imamo Djado Jozo... Vojake, stotnike in našega kneza," je govoril ponosno vojak.

"Ali pride semkaj?"

"Kdo? Knez?"

Kola in njegov sin sta se nasmehnila priprostosti slepega Joze.

In Djado Jozo je vpraševal vojaka cel dan po bulgarskih palačah v Sofiji, po bulgarskih topovih in po vsem... In kakor bi čul od čudežih, ki mu jih je pravil vojak, se je dvignilo v njegovi duši solnce in osvetilo vse okrog njega ...Videl je zelene gore in strme vrhe ...Videl je orla počivati vrh Balkana— gledal je čudovito lep svet.

"Sedaj bi rad imel svoje oči," je vzdihnil Djado Jozo.

Dolgo časa je živel Jozo pod temi vtisi.

V gorsko vas ni dospela nobena novica iz nove Bulgarije, da bi se oživela slepega Jozo. Nihče mu ni pravil o novem življenju svobodne Bulgarije.

Politični dogodki, ki so bili pretresli do kosti novo Bulgarsko, niso napravili nikakega odmeva v gorski vasi. Časopisi niso dohajali v gorsko vas, in če so prišli, kdo jih je čital? Učitelja ni bilo, ker ni bilo šole, popa ni bilo, ker ni bilo cerkve, ni bilo občinskega načelnika, ker ni bilo nobene občine. In zima s svojim debelim snegom je zakopala vasico v sedem mesečno ječo. O srbski vojni, v kateri je padel edini vojak iz vasi, toliko da so zvedeli zanjo. V vas so dospele nejasne govorice, da se je daleč za gorami nekaj zgodilo, a kaj, tega ni vedel nihče.

Dnevi so tekli Djadu Jozu, ne da bi zvedel za novice iz sveta; živel je v miru gorske vasice.

Polagoma je postajal brezbrižen za vse, počasi je zapadal v stanje, v katerem postajajo starci otročji.

Po cele ure, da cele dneve je posedal v hrastovi senci in zatopljen v misli; njegove mrtve oči so bulile brezcilno, on pa je poslušal mračno bučanje Iskre.

Zdelo se je vsem, da ni nič na svetu, kar bi moglo zbuditi njegovo dušo.

A še enkrat se je vzbudila v življenju.

Raznesla se je bila vest, da se bo zidala železnica ob Iskri. Inženirji da že merijo.

Ta novica je prišla tudi do Djada Joza, in z enim udarcem se je zbudil k novemu življenju.

In v globini njegovega spomina se je pojavil spomin: davno je čul od nekega kmeta iz Vrace, od čorbadžije Mana, da so rekli bogati francoski inženirji, da se ne more speljati železnica ob Iskri. Za to se rabi milijone, in še ti bi bill proč vrženi.

"Kako? Bulgarska železnica?"

Tega ni mogel verjeti.

Železnica da bi tekla po tej kotlini, po tem strmem bregu, kjer konj ne najde prostora za svoje kopito, kjer divja koza s težavo prepleza greben?

"Velika država ni zmogla in sedaj bomo mi?"

Nekega dne so mu prinesli vest, da delavci že polagajo tračnice ob Iskri. In kmetje iz vasi delajo pri železnici, in dan za dnem so hodili na delo k Iskri.

Starec se je čudil.

"Nekje morajo biti učeni inženirji. Svet je velik. Ali so to Francozi?"

Rekli so mu da so Bulgari.

Starec se je še bolj čudil.

"Kako? Naši? Bulgarski inženirji. In tu delajo, ko so vendar francozki inženirji trdili, da je nemogoče. Torej imamo učenejše može. Mi? A kje so dobili milijone, o katerih je pravil čorbadžija Mano?"

Sedaj se mu je zdela Bulgarska kot nekaj velikega, mogočnega. Njegov ubogi razum ni mogel premeriti njene veličine. Dosedaj si je predstavljal Bulgarsko v naših okrožnega načelnika in v sablji vojnikovi, katero je bil poljubil.

In njegova duša je vzplamtela v ponosu; bulgarska roka bo prekopala gore, bulgarski duh bo izumil stvari, ki jih bo občuval ves svet.

In ko je prvič začul pokati mine v gorovju, si je brisal solze z oči.

In od tega časa je posedal na skali, kakih petdeset korakov proč od svoje koče in poslušal klice, povelja, udarce kladivov, pokanje min, ropotanje voz; ves zatopljen je bil v trušč in hrušč gigantskega dela.

Železnica je bila izgotovljna. Z utripajočim srcem je čul Djado Jozo prvi žvižg lokomotive in ropot koles.

Žvižgala in ropotala je bulgarska lokomotiva.

Djado Jozo je bil nanovo oživljen, prerojen je bil.

Ob določeni uri je hodil Djado Jozo na skalo in poslušal pisk vlaka in ropot koles; bulgarska železnica je tekla skozi zarezo ob šumni Iskri.

Železnica je spojila njegove misli o svobodni Bulgariji. Njen ropot je dovolj jasno pričal o novih bulgarskih časih.

V vasi ga ni prav nič zanimalo, samo pisk lokomotive ga je oživel.

In zapuščal je ob prihodu vlaka kočo ter hitel na skalo gledat.

Potniki, ki so občudovali slikovito dolino, so zrli začudeno na starca na skali, in ta starec jim je mahal s čepico.

Kmetje so bili navajeni videti starca na skali ter so dejali: "Djado Jozo gleda."

In Djado Jozo, za ves drug svet že mrtev, je vstal od mrtvih samo ob prihodu vlaka in se veselil nad njegovim ropotom.

In železnica je bila konečno edino, kar mu je predstavljalo svobodno Bulgarijo. Ker ni še v svojem življenju videl železnice, si jo je najbrže predstavljal v svoji domišljiji kot letečega zmaja, iz čegar žrela puhti ogenj, ki tuli in drvi z nepopisno hitrostjo in močjo v gore ter naznanja moč, slavo in napredek Bulgarije.

Mnogokrat so povpraševali novi vlakovodje, zakaj maha ob prihodu vlakov na skali starec s cepico, novovstopivše kmete na prihodnji postaji: "Kdo je vendar ta mož, ki maha s čepico na skali? Ali je morda zblaznel?"

In kmetje so odgovarjali: "Pri zdravi pameti je. Djado Jozo je in gleda.

* * *

Nekega večera ni bilo starca domov.

Takoj ga je odšel iskat njegov sin; šel je k skali. Slutil je, da je padel raz skale ter se ubil.

A našel ga je sedeti na skali, čepico je imel v roki.

Djado Jozo je umrl in v smrtni uri je še pozdravljal osvobojeno Bulgarijo.

AKO IMAŠ $400 KUPIŠ LAHKO hišo 6 sob z loto 50x137 na West Side. Ostanek $1900 se plača kot rent. Telefon 2337 W. 87t8—

NAPRODAJ 4 SOBE HIŠA S MESTNO vodo in kletjo. Kdor hoče kupiti hišo s 9. sobami se naj oglasi pri Mat. Fink, 906½ N. Ottawa St., Joliet. unf

DELO DOBI

fant ali mož, ki je mesar in zna tudi kaj posla v groceriji. Vprašaj --- Butcher and Grocer, Chicago telefon 100.

Vsebina Prvo!

K uspehu izdelovateljev povsod znanih izvrstnih in zanesljivih zdravil, ki so razglašena pod imenom

Severova Družinska Zdravila

je največ pripomogla vrednost teh lekov in enakost zdravilne kakovosti izdelkov.

Ker pa je poskočila cena vsaki stvari, ki jo rabimo za pripravo teh izdelkov, bodisi cena zelišč, zdravil, steklenic in škatljic ter papirja, smo konečno prišli do tega vprašanja: Kaj nam je storiti? ALI NAJ OSTANE VSEBINA ISTA? ali pa: POVIŠAJMO CENO?

Vedno je bilo naše načelo, da se najprvo in vselej oziramo na vsebino lekov, zato smo se odločili. Raditega smo bili prisiljeni cene nekaterih lekov nekoliko povišati, in sicer le toliko, da nam bo mogoče izdelovati zdravila iste vsebine in vrednosti kot vselej.

Ker je bil naš Almanah za l. 1918 že natisnjen predno so bile nove cene potrjene, zato so v Almanahu še stare cene, ki so bile v veljavi predno so bile uveljavljene nove cene.

SLEDEČE CENE STOPIJO V VELJAVO Z DANAŠNJIM DNEM ZA SLEDEČE LEKE:		CENE TU SPODAJ NAVEDENIH LEKOV OSTANEJO NEIZPREMENJENE:	
Želodčni Grenčec	75c in $1.50	Balzam za pluča	25c in 50c
Gothardsko Olje	30c in 60c	Jetrne krogljice	25c
Življenski balzam	85c	Zdravilno mazilo	25c
Zdravilo za obisti in jetra	75c in $1.25	Zlato mazilo za oči	25c
Zdravilo za revmatizem	$1.25	Mazilo za kožne bolezni	50c
Kričistilec	$1.25	Zdravilni obliž	25c
Zdravilo zoper drisko	30c	Mazilo za lase	25c
Zdravilo zoper gliste	50c	Prašek za zobe	25c
Tonika za lase	65c	Zdravilo zoper kurje očesa	25c
Creme	30c	Praški zoper glavobol in nevralgijo	25c
Kapljice zoper zobobol	15c	Kapljice za otroke	25c
Regulator	$1.25	Mazilo zoper katar	25c
Laxoton	35c	Antiseptični toaletni prašek	25c
Nervoton	$1.25	Prašek za noge	25c
Tablete zoper prehlad in hripo	30c	Zdravilno milo za kožo	25c
Febroka	75c	Tab-Lax (zoper zapeke)	10c in 25c
Srčna tonika	$1.25		
Antisepsol	35c		

Prepričani smo, da boste še vnadalje zahtevali Severova Zdravila, kakor ste v preteklem in prepričani bodite, da je naš namen zaslužiti vašo naklonjenost. Smete se zanesti na naša zdravila, da so tako dobra in zanesljiva, kakor mi javno dokazujemo.

Severova Družinska Zdravila so naprodaj v lekarnah vsepovsod. Vprašajte za nje po njih imenu in preprečite ponaredke. Ako sosedna lekarna nima Severovih Zdravil, pišite ponje nam. Naročilom je pridejati denar. — Spoštovanjem,

W. F. SEVERA CO., Cedar Rapids, Iowa.

Solnce in senca

POVEST

Priprostemu narodu v poduk in zabavo spisal J. Bedenek.

(Dalje.)

"Glej, glej, kako lepo se v tem oziru vjemava. Sedaj ti pa še z večjo zavestjo lahko rečem: Marijana, če se odločiš z manoj korakati po trnjevi poti tega življenja proti večnosti, prepričana bodi, da nama ne bo ničesar manj kalo. Kdor se je še Mariji prav iz srca priporočal, bodi-si v telesnih stiskah in težavah, bodi-si v dušnih potrebah, je bil še vselej vslišan. Nič nama ne bo hudega, videla boš da ne."

"Bog in sveti križ božji, svetinja je letela!" vsklikne stara glavarjeva mati, ki je tudi blizo poslednjega zgornjega okna predla ter se je v tistem hipu morda slučajno ali pa tudi le iz radovednosti po vremenu na nebo ozrla, ondi se je pa zvezda utrenila. "Bog se usmji čez duše v vicah," pridene še prejšnjemu vskliku v eni sapi ženica.

"Mati, kam pa se pelje svetinja?" vpraša radovedno Jože.

"Svetinje letajo od cerkve do cerkve in obiskujejo koščice svetnikov, katerih ostanki so v altarjih vzidani," odgovori pobožna žena.

"Jaz sem pa slišal, da svetinje niso druzega, kakor duše tistih kristjanov, ki se v milosti božji od tega sveta ločijo in so na poti v nebeško domačijo," trdi stari Lokar.

"Kaj boš pa ti rekel na to 'šternkukar'?" oglasi se gostač in Janeza nekoliko od strani pogleda.

"Kaj bom le druzega rekel, kakor to, kar je res. Svetinje, — pravimo jim tudi zvezdni otrinki, vendar ako hočemo natančni biti, so poslednji zdatno manjši, ker mnogo dalje od nas, niso nič druzega, kakor mala iz raznih malostnih tvarin obstoječa nebna telesa, (zvezde v jako majhni podobi), ki se po volji Vsemogočnega na podlagi naravnih zakonov ob svojem času zgoste, se vsled tega in vsled silnega hitrega bega po nezmernem prostoru ogrejejo in vžgo ter take svojo pot nadaljujejo. Kedar se naša zemlja v prostor takih otrinjkov prisuče, postanejo vidljivi tudi našim očem. Kadar tak otrinek ne leti predaleč od zemlje po vesoljnosti, zdi se nam primerno velik in pravimo mu svetinja. Ker ima dalje pri nas skoraj vsaka vas svojo cerkev, katere se okoli farne cerkve na vse vetrove razpostavljene, zdi se nam res, naj se taka svetinja vže pelje po katerikoli strani neba, kakor bi vozila od cerkve do cerkve. Kadar so pa take svetinje tako daleč od nas, da se nam zde, kakor bi kdo z gorečo tresko po nebu tekel, jim pravimo pa otrinki. Čestokrat padajo taki otrinki na zemljo v podobi kamna ali tudi kake žlindre in tedaj jih imenujemo podnebnike ali meteorje".

"Janez ti nam lahko praviš in tvezeš, kar se ti ljubi," opomni stara mati, "jaz si pa le vere ne dam vzeti, da so svetinje res svetinje, ki se po nebu vozijo od cerkve do cerkve in svetnike obiskujejo. Na lastne oči sem videla letos na sv. Lovrenca dan o polnoči, kako se je nad našo cerkvijo posvetilo in se je ob jednem svitloba po nebu potegnila do grajske cerkve, kjer je vgasnila. Poleg tega so se pa zvezde jako pogosto otrinjale, kar se ob tem času vsako leto ponavlja in pa o sveti Katarini. Da bodete vedeli, zakaj jih je ravno ob tem času toliko, vam bom tudi to razložila. Kakor veste, so sv. Lovrenca na ražnju mučili in zvezdni otrinki ob tem času nastali so za spomin žarečih iskrer, ki so tedaj iz ražnja sv. Lovrenca na vse strani švigale. Otrinki o sv. Katarini so pa sijajni odsev njene mučeniške krone, katero si je s svojo mučeniško smrtjo za Kristusovo vero prislužila. Tako so mi pripovedovali moja mati in tako je tudi! V tistih tvojih bukvah stoji morda to drugače napisano, toda tisto me ne briga. Pisati se nič ne brani."

"Skoraj da si vganila, Neža," potrdi ji Janez. "Ti veš, kar si slišala od svoje matere, ki je to tudi le slišala od kogar vže koli ter si je dotični vse to izmislil iz kakošnega namena vže, ali pa tudi potom ustnega izročila prejel, kakor ti: jaz pa vem, kar sem bral v knjigah, ki so jih spisali učeni in zanesljivi možje, ki se na take reči razumejo, kakor ti na kamen."

"Kaj pa da, ker je vsak tistih tvojih učenjakov kolikor toliko vže tam gori po zvezdah od jedne na drugo skakal in se na lastne oči prepričal, da je res tako, kakor je pisal," zagovarja ženica svoje stališče in kakor je bilo videti vže nekoliko vžaljena, da si je sploh kdo upal njeno na pobožne legende opirajoče se razlaganje ovreči s takim, ki se na kaj pravega na kaj stvarnega niti naslanjati nima.

"Neža, tako pa ne smeš govoriti, če hočeš, da prijatelja ostaneva," oglasi se sedaj Janez vžaljen, da si je nevedna mlinarica drznila tako odločno oporekati veljavi in verodostojnosti nje govih knjig. "Moje knjige so spisali možje, ki so se o vsem, kar stoji ondi, na lastne oči prepričali s pomočjo daljnogledov in imenitnih velikih računov, s katerimi ti vže danes za sto let naprej določijo, kedaj bo solnce mrknilo, kedaj pa mesec. Vse torej, kar so ti možje našli s pomočjo vednosti in učenosti, zapisali so vestno v knjige, kakoršnih imam slučajno tudi jaz nekaj. In tudi ti imaš tako knjižnico malone vsak dan v rokah; ali mar ne 'študiraš' dostikrat na pratiko? Ali ti ne stoji ondi natanjko za celo leto povedano, kedaj bo solnčni mrak, kedaj pa meščev, kedaj bo ščip in kedaj mlaj skozi celo leto. Če ti to ni vestno delo, potem pa res ne vem, kaj naj še vestno imenujemo."

Glavarjeva mati je čutila, da Janezu na tem polji ni kos, če tudi mu tega ni hotela naravnost priznati. Zato je jela misliti na kako vrzel, skozi katero bi se ji bilo mogoče častno umakniti, ne da bi se poraz opazil. Taka vrzel našla se je ženici preje nego se je nadjala, češ, takole pojde, pa bo! Z glasom nekoliko porogljivim torej nadaljuje: "Janez, če tvoje bukve niso bolj učene, kakor vestne, jih vže smeš na gromado vreči, kadar hočeš. Sam mi moraš priznati, da so današnji ljudje vse, le vestni ne. Poglej jih od prvega do zadnjega, kdo ti še vestno svoje delo opravlja. Niti pastirji ti več vestno krav ne pasejo, sicer bi ne hodile v škodo. Trgovci niso več vestni pri kupčiji, dolžniki ne pri plačevanji dolga, oderuhi oderajo brezvestno dolžnike in dohtarji jim pri tem pomagajo, ker si zaračunajo ogromne zaslužke za jako pičel trud. Blagajnikom, ki imajo s ptujimi novci opraviti, dostikrat vest zaspi in tedaj si navadno toliko od denarja njihovi poštenosti zaupanega sposodijo, da ga ne morejo več o pravem času vrniti, kar jih navadno pokoplje. Da, da vest, to vam je nekaj čudnega v človeškem telesu, nekaj, česar nima vsak. Blagor mu, kdor jo ima, če tudi dosegel na svetu ž njo ne bo kaj prida. Na tem svetu se v obče brezvestnim ljudem bolje godi, kakor vestnim, če so le toliko previdni in premteni, da nikdar ne prestopijo meje, kjer se poštenje neha in hudodelstvo pričenja. Le-ta meja je navadno tanka kot las in na vse strani od paragrafov obkoljena, vendar so ljudje, ki so z jedno nogo vedno onkraj nje — v hudodelstvu, pa se znajo paragrafov tako umikati in ogibati, da se naravnost v nobenega ne zadenejo. Tako vam postopajo lopovi med poštenjaki, če tudi so vže zdavnej za Žabjek, mnogi med njimi celo za Grad (kaznilnici v Ljubljani) zreli. In prav taki najhuje vihajo nos, ako navadnemu človeku kedaj vest zaspi, da mu spodleti na spolzkem potu življenja, in pade sodniji v roke. Kako redki so ljudje, ki bi imeli kaj prida vest, spoznali bodete iz sledečega:

"Svoje dni je živel jezičen doktor Pijavka, ki je imel nekaj vesti in meda prav zarad tega le malo dela. Le-to se mu je nekoliko pomnožilo, ko so ga nekega dne sorojaki izvolili za poslanca in naprosili, naj jim napravi železnico po deželi. Ker je bil doktor silno učen, je torej takoj na pravem mestu potrkal in železnica je bila dovoljena. Delo se je pričelo in je šlo vrlo izpod rok. Doktor bi si bil kar čez noč lahko 'napravil' tisoče in tisoče, ko bi le-te presnete vesti ne bil imel. Jela mu je mrzeti in sklenil je, znebiti se je, naj velja, kar hoče. Vest je postala popolnoma odveč! Da bi se je znebil, napoti se k svojemu prijatelju zdravniku doktorju Rezarju in mu potoži svoj položaj. Zdravnik preišče jezičnega doktorja in se čudom čudi, kako da je mogel imeti toliko vesti pri tolišnjih opravilih. Ker je bila vest vže precej vkoreninjena, dr. Rezaču ni druzega kazalo, kakor izrezati jo, kar se mu je tudi izvrstno posrečilo. Niti bolelo ni hudo. Domu grede se je dr. Pijavki dozdevalo, da bi se bil vesti tudi sam lahko znebil, ko bi se bil tega le na pravem mestu in ob pravem času poprijel. Od slej na dalje se ni več branil ne tega, ne onega; tudi ni nikdar več pomišljal, ali je kaka reč po pravici ali ne. Blagajnica se mu je polnila od dne do dne bolje, po kmetih je pa čedalje bolje pogostoma boben pel smrtno pesem gruntarjem in njihovemu posestvu.

"Zdravnik Rezač shranil je izrezano vest, kot nekaj posebnega. Zavil jo je lepo v papir in vtaknil v listnico. Boje se, da bi se mu ne zgubila, nosil je listnico vedno pri sebi, ponoči spravljal jo je pa pod zglavje. Toda kako se je mož od tedaj spremenil. Od kar je imel vest, mu skoraj nihče več ni dolgo bolehal in skoraj da nihče več umrl ni. Vzlasti pa so reveži prememba blagodejno občutili. Vsakemu je vestno pomagal, kakor je najbolje mogel in znal. Kadar je ponoči ob katerikoli uri in ob kakoršnemkoli vremenu prišel kdo ponj, nikdar ni odrekel zdravniške pomoči, vselej je šel! Neko noč pride pozno domu in listnico v žepu pozabi. Ne dolgo in zvonec pri vratih zapoje. Zdravnik hiti iz postelje k oknu. Spodaj stoji siromak in prosi, naj bi gospod doktor takoj šli ž njim k človek uza smrt bolnemu. "Ne grem, ravnokar sem prišel domu, pojdi h kakemu drugemu," ter zapre okno, gre v posteljo in sladko zaspi. Kako sladko je spal, ko ni imel nadležne vesti pod zglavjem!

"Solnce je stalo vže visoko, ko se zbudi. Mož vstane, se napravi in še tisto uro sklene nadležne vesti znebiti se. Toda kako? Že ve! Danes mora k veletrgovcu Sovi. Sova je tržil z vsem, kjer se je vzlasti po javnih dražbah dalo za slepo ceno kaj kupiti in kmalu na to z ogromnim dobičkom v denar spraviti. Poleg tega je imel tudi velikansko vinsko zalogo. Bil je silno skop človek in najstareji ljudje se niso spominjali, da bi bil kdo kdaj slišal, trgovca Sovo je zarad te ali one reči vest pekla. Kako le, ker je niti poznal ni. Temu možu namenil se je dr. Rezač vest podariti, oziroma podtakniti jo. Ugodna prilika se je kmalu našla in — smuk, pa jo mu je spustil v žep prav tisto uro, ko sta v kleti pokušala biserno peneča se vina iz raznih sodov. Zvečer je Sova pregledaval svoje trgovinske knjige in srce ga je jelo boleti. Vest se je oglasila in mu je očitala, po kateri pravici da je računil revežem, katere je tožil za dolžne svote, ki dostikrat niso bile govorjenja vredne, tako ogromne sodne troške, kakor to doktorji sami, ki se s tem žive, delajo.

"Vest mu je dalje očitala, koliko malih kramarjev in trgovcev po deželi, da je ogoljufal s preležanim blagom, katerega je on za slepo ceno kar po čez po javnih dražbah skoraj zastonj nakupil, potem pa malim trgovcem po deželi za novo, trpežno, dobro blago drago prodajal. To ni bilo pošteno, rekla je vest in še marsikaj druzega mu je sikala na duševno uho. Vzlasti mu je britko očitala, zakaj da tako krvavo izžema svoje trgovinske in pisarnične oziroma računske pomočnike ob plači, o kateri se govori, da je je premalo, da bi človek živel ob nji in preveč, da bi lakote poginil. Sova zapre knjige in se poda v druščino, toda tudi ondi ni našel zaželjenega miru; da še celo zdelo se mu je, kakor če bi bili ljudje za njegovim hrbtom glave skupaj stikali in si šepetali nanj kazaje: Glejte ga sleparja, ki je vže davno zrel za Žabjek, pa še vedno prost hodi okoli. Sova gre spat in niti tu ni našel zaželjenega miru, kajti preveč razvnet se je bil vlegel.

"Drugo jutro zapazi vest v žepu. 'He, he, tebe pa res ne morem imeti,' zasmeje se veletrgovec, 'to je nekaj, kar mi je silno odveč.' Ker je bilo novo leto vže pred durmi, podari Sova nadležno vest svojemu hlapcu Janezu — 'za novo leto', kajti druzega bi Janez tako ne bil dobil. Silno se je le-ta torej obveselil izrednega daru gospodovega, o katerem je pač vže marsikaj slišal, da je vest dvoje vrste, dobra namreč in huda, poznal pa ni ne te in ne one, ker je sploh do sedaj imel ni.

"V človeškem življenji je navada, da si izredne trenutke tega prozaičnega življenja na ta ali na oni način nekoliko posladkamo, bodisi s kakim boljšim grižljejem, bodisi z dobro kapljico poštenega vina. Tudi Janez držal se je te navade in se je za to najprvo nad gospodove smodke spravil, kjer si je nekaj najlepših "trabuko" odbral. Žejen je bil tudi vedno, kajti kosilo ni bilo nikdar napačno, ker mu je šla kuharica na roko, potem hajdi v gospodovo klet, kjer leže v pesku dolgovratne steklenice z žlahtnim vinom napolnjene. Marsikateri iz med njih je Janez tukaj v kletni temi, ko ga razun božjega očesa živa duša ni videla, vrat zavil. Toda kaj je to? Janezu danes vino ne gre v slast, da celo dragocena in prijetno vonjajoča trabuko mu ne diši. Vest se je oglasila in mu ogrenila stare, do sedaj tolikanj priljubljene navade: gospodovo vino piti in njegove smodke kaditi. "Janez, sram te bodi, da kradeš," mu je očitala in Janeza je kar streslo, tako ga je prevzel njen glas. Vže je mislil, da ga za vsako roko po jeden policaj grabi in kar tresti se je začel. Samega sebe več ne pozna. V kleti danes ni nič! H kuharici se napoti, to seveda po opravku, kajti Janez je dobro vedel, da ima možki v kuhinji sploh le malo opraviti, zato ni šel nikdar tjekaj, kakor le, kadar ga je opravek tjekaj silil in teh se Janezu nikdar ni manjkalo, vzlasti po kosilu ne, kadar so prihajali raz gospodove mize razni ostanki slastne pečenke. Ob takih prilikah je kuharici najraje na dušo pihal, kako lepo bi bilo življenje, če bi se on in ona vzela in na svojo roko kako gostilno pričela. Kuharici bi pač ne bil mogel z lepo kaj bolj prijetnega povedati, kakor če ji je zakon obljubil. Janez je to tudi dobro vedel, kajti nikdar ni šel prazen iz kuhinje; če vze druzega ni bilo pri rokah, stisnila mu je kuharica meseno klobaso v roko, katera se je jako hitro v žep pogreznila. Ali danes se mu tudi jezik obotavlja, če prav je bil navadno izredno dobro namazan. Kar iz grla mu neče beseda, pa je!

"Bistri mladenič je takoj vganil, da je vseh teh neljubih prememb edino le vest kriva in tudi on je sklenil, nemudoma znebiti se današnjega darila. Zgrabi jo in vrže skozi okno na cesto, nakar se zopet po opravku v klet poda, kjer mu je vino izvrstno dišalo, vboga vest je pa na cesti ležala.

"Memo pride dobro rejen, kmečki opravljen človek z odprto suknjo in odpetim telovnikom, da se je srajca videla. Bil je bogat posestnik Oderuh, ki je kmetom le 'za dobro delo', kakor je ob vsaki priliki sam zatrjeval in 'iz ljubezni do bližnjega' po deset od sto denar na posodo dajal. Mož se spodtakne nad vestjo: 'Kaj pa je, zlomeka!' zagodrnja in pod-se pogleda. Ker vesti ni poznal, neznano reč pobere in v žep vtakne, rekoč: 'Vse je dobro, kar si človek pridobi, ker čez sedem let vse prav pride.' Pri zadolženem kmetu, s kojim sta imela vže lep račun skupaj, se vstavi. Prišel ga je namreč tirjat. Toda kaj je to? Oderuh siromaku na dolgo in široko vse mogoče in nemogoče razklada, le o dolgu ničesar ne zine in o zaostalih obresti. Da še celo čakati ga je obljubil do novine ali pa še celo do jeseni, kadar bodo vže vsi pridelki doma. Siromak sam sebi ni verjel, da je to res tisti brezsrčni in brezvestni oderuh, ki jih je vže toliko po svetu pognal iz domačije, če mu niso mogli ob pravem času plačati. 'Saj ima mož vendar-le še nekaj vesti,' mrmral je siromak za njim, ko je Oderuh odhajal in se obrnil proti sosednji vasi, kjer je obupnega dolžnika vže na boben pripravil in bo danes javna dražba vsega premakljivega in nepremakljivega premoženja. Vse, kar se je dražbe nameravalo vdeležiti, je bilo vže ondi zbrano, le njega in gosposke še ni bilo. Oderuh tjekaj dospevši, si najprvo obriše rosno čelo, potem pa pravi kupcem: "Ljudje božji, le domu pojdite ali pa kamor kdo hoče, danes ne bo nič; ne bomo prodajali.' Na to seže pod telovnik, od koder izvleče rudečo precej rejeno listnico. Iz tiste vzame goldinar in ga da vbogi zadolženi družini rekoč: "Nate reveži, pa si kruha kupite!' nakar hitro odide. Ljudje so se spogledovali in rekli: "Sveto leto ga je spreobrnilo in vest se mu je zbudila. Vsaj vendar ni napačen človek ta Oderuh!'

"Oderuh pa danes samega sebe ni poznal. Tega še ni doživel, odkar denar pozna, da bi bil on revežem goldinar za kruh podaril. Od kar je dal prvi stotak na posodo, pa do včeraj, ko je pognal zopet jednega dolžnika z ženo in otroci po svetu brez živeža in brez denarja — niti potrebnega pohištva jim ni pustil, četudi so ga s povzdignjenimi rokami prosili, naj se jih usmili — se ne spominja, da bi bil tako čutil, kakor danes. Žal, da ni bil dolgo tak. Ko mož namreč domu grede

(Nadaljevanje na 7. strani.)

Stenski Paper

vseh vrst, barv in cen obešam ceneje in bolje. Dela garanttram.

Tony Alberico

608 N. Chicago Street
Chicago Tel. 4034

THE CAPITOL BAR

G. Svetlicich, Prop.
405 CASS ST., JOLIET, ILL.

Edina slovenska-hrvatska gostilna v osredju mesta.

Kadar se mudite na vogalu N. Chicago in Cass St. vstopite k nam za okrepčila vseh vrst.

DOBRODOŠLI!

Alpentinktura za moške in ženske lase od katere takoj prenehajo lasje odpadati in v šestih tednih krasni in gosti lasje popolnoma zrastejo in ne bodo odpadali niti osiveli. 1 flasa $2. — Ako želite imeti v 6ih mesecih krasne in goste brke in brado, rabite takoj Alpen Pomado, lonček $2. — Imate li sive lase? Rabite takoj Wahčič Brusli tinkturo, od samo ene flaše postanejo lasje v 8ih dneh popolnoma naturni, kakoršne ste v mladosti imeli: 1 flaša $1.75.—Wahčič Fluid kateri odstrani reumatizem, trganje ali kostibol v rokah, nogah in križicah, popolnoma v 8ih dneh; flaša 2 dol. 50c. — Kurje oči ali bradovice na rokah ali nogah v 3 dneh popolnoma odstranim za samo 75 centov. Za potne noge rabite Kneipov prašek, pije pot, odstrani slabi duh in ozebline, ba ksa 75c. Elsa žauba zaceli vsako rano, opekline, bule, turove, grinte, kraste, lišaje v najkrajšem času, lonček $1, večji lonček $2. Ta žauba je velikega pomena za odrasle in otroke. V slučaju potrebe bi mogla imeti to žauho vsaka družina v hiši. Če želite imeti čisto belo in mlado lice se umivajte z Wahčič "Tar Soap" (milo), odstrani prišče, solnčnate pege in drugo nečistost na obrazu, 3 kose za 75c. Kateri bi moja zdravila brez uspeha rabil mu jamčim za $5. Pri naročbi se priloži vsota v papirnatem denarju, če pa je menj kot dolar, se pa v znamkah po 2c v pismu pošlje. Za vse drugo pišite po cenik, katerega pošljem zastonj.

JACOB WAHČIČ

6702 Bonna Ave., Cleveland, Ohio.

Rojaki in rojakinje! Kadar imate kaj moške ali ženske obleke ali perila za očistiti in gladiti, ne pozabite na našo slovensko firmo —

WILL COUNTY CLEANERS AND DYERS

S. KODIAK, lastnik.

Office and Works, 302-304 Walnut St. Joliet, Illinois.

Chicago tel. 3131. N. W. tel. 814.

Pokličite nas po telefonu in naš avtomobil odpelje in pripelje obleko na vaš dom. Naše cene so zmerne in delo garantiramo.

Joliet Steam Dye House

Profesional Cleaners and Dyers
STRAKA & CO.
Office and Works, 642-644 Cass
Chicago Phone 4444, N. W. 483.

Oscar J. Stephen

Sobe 201 in 202 Barber Bldg.
JOLIET, ILLINOIS.

JAVNI NOTAR

Kupuje in prodaja zemljišča v mestu in na deželi.

Zavaruje hiše in pohištva proti ognju, nevihti ali drugi poškodbi.

Zavaruje tudi življenje proti nezgodam in boleznim.

Izdeluje vsakovrstna v notarsko stroko spadajoča pisanja.

Govori nemško in angleško.

J. C. Adler & Co.

priporoča rojakom svojo

Mesnica

Telefon 101. JOLIET, ILL.

JOHN STEFANICH

N. W. Phone 348

:.:Slovenska Gostilna:::

vino domače in importirano, fino žganje in diseče smodke.

915 N. Scott St., Joliet, Ill.

V časih sedajne draginje

naj bi bil vsakdo pripravljen braniti se proti nevarnim boleznim, ki bi izpraznile družinsko blagajno. Potrebno je upoštevati izrek: "Pripravnost je najboljša varnost." Zabasanosti, glavobol, zguba okusa, vsestranska onemoglost; vse take neprilike naj vas opomnijo na pretečo nevarnost, da iščete dobro in zanesljivo zdravilo, ker takojšna pozornost na prebavni sestav bo preprečila morebitne zle posledice.

Trinerjevo Ameriško Zdravilno Grenko Vino

je pravi lek, katerega potrebujete v takih slučajih. Izčisti notranje dele, odstrani nabrane nepotrebne snovi iz drobja, v katerih se zaležejo razni bacili in se razvijejo v pošasti, pomaga prebavljati, da je slast do jedi in okrepča kri in želodec, da jima je potem mogoče nadaljevati boj do zmage zoper naval bolezni v večini slučajev. Pa tudi v slučajih nervoznosti, želodčnih neredov žensk v slučajih prememb življenja, ali rudarjev in gozdarjev zoper nerede povzročene radi dela in podnebja, itd., je znano to zdravilo, da prekosi vse druge take priprave. Je pripravljeno le iz grenkih zelišč, korenin, skorje, znane zdravilne vsebine, ter iz pristnega, čistega, močnega in rudečega vina. Najnežnejši želodec ga sprejme in porabi v zadovoljnost. Cena $1.00 v lekarnah.

TRINERJEV LINIMENT prinese v vaš dom pravo družinsko zdravilo. Neprekosljivo je v slučajih protina, nevralgije, otekline, otrplosti v vratu, itd.; je tudi osvežujoče utrujenim mišicam po težkem delu in bolečim nogam po dolgi hoji. Cena 25 in 50c v lekarnah, po pošti 35 in 60c.

Trinerjevo zdravilo zoper kašelj je najzanesljiveji lek zoper prehlad in kašelj, hripavost, bolečine v grlu, naduho, itd. Cena ista kot za liniment.

Trinerjevi leki so dobili najvišje priznanje in nagrade na raznih mednarodnih razstavah. Zadnjič nagradeni z: Gold Medal — San Francisco 1915, Grand Prix — Panama 1916.

JOSEPH TRINER,

IZDELOVATELJ

1333-1339 South Ashland Ave. CHICAGO, ILL.

Jacob Mejak

KROJAČ

205 RUBY STREET, JOLIET, ILL.

JOSIP KLEPEC

Javni Notar z 10 let. skušnjo

izdeluje vse pravne in postavnoveljavne listine za vse slučaje. Če vam kdo plačo garnišira; Ako imate odkoga v drugem mestu plačo za tirjati; če ločete svojo plačo prepustiti; če potreotrok certifikat za delo; če imate kako drugo stvar za urediti tukaj ali v stari domovini obrnite se na mene 1006 N. Chicago St., Joliet, Ill

Slovenian Liquor Co.

1115-17- Chicago St.
JOLIET, ILL.

GLAVNICA $50,000.00.

Ustan. in inkorp. leta 1910

Družba naznanja rojakom, da ima veliko zalogo izvrstnih vin, žganja in drugih pijač, koje prodaje na debelo.

Rojakom se priporoča za obila naročila.

Pišite po cenik v domačem jeziku, ali pa po našega potovalnega zastopnika. Naš potovalni zastopnik je: Frank Završnik.

Naše geslo: Dobra postrežba; vaše pa bodi: Svoj k svojmu!

Illirija Grenčica v steklenicah in Barega Zdravilno Grenko Vino

SLAVNOZNANI

SLOVENSKI POP

proti žeji - najbolje sredstvo.

Cim več ga piješ tembolj se ti priljubi.

Poleg tega izdelujemo še mnogo drugih sladkih pijač za krepčilo.

BELO PIVO

To so naši domači čisti pridelki, koje izdeluje domača tvrdka.

Joliet Slovenic Bottling Co.

913 N. Scott St. Joliet, Ill

Telefoni Chi. 2275 N. W. 480, ob nedeljah N. W. 344

Mestna Hranilnica Ljubljanska

Ljubljana, Prešernova ulica št. 3.

NAJVEČJA SLOVENSKA HRANILNICA!

Koncem leta 1915 je imela vlog.....K 48,500,000.—
Rezervnega zaklada .....K 1,330,000.—

Sprejema vloge vsak delavnik in jih obrestuje po

4½ %

brez odbitka. Hranilnica je PUPILARNO VARNA in stoji pod kontrolo c. kr. deželne vlade.

Za varčevanje ima vpeljane lične domače hranilnike.

Posoja na zemljišča in poslopja na Kranjskem proti 5¼ odstotkov, izven Kranjske pa proti 5½ odstotkov obrestim in proti najmanj tričetrt odstotkov odplačevanju na dolg.

LJUDSKA BANKA

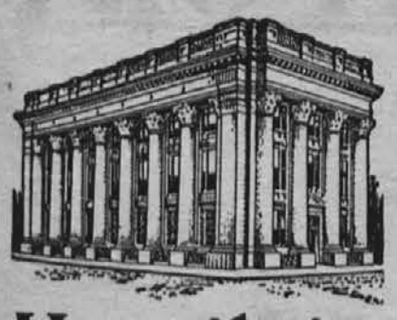

Vložite svoj denar na obresti v največjo in najmočnejšo banko v Jolietu

Hranilnica Vlade Zd. Držav, Poštne Hranilnice in Države Illinois.

Nad 12,000 najboljših ljudi v Jolietu ima tu vložen denar. Pod vladno kontrolo.

3% obresti od vlog. Začnite vlogo z $1.

First National Bank

PREMOŽENJE NAD $4,500,000.00

SOLNCE IN SENCA.

(Nadaljevanje s 6. strani.)

seže v žep po ruto, da bi se obrisal, potegne ž njo vred nerodnež tudi vest iz žepa in jo zgubi. Še tisti trenotek postal je zopet popolnoma stari grešnik, ki je ljudi brezvestno na boben spravljal, da so ga povsod kleli rekoč: 'Oderuh je ves vragov, kar ga je v koži.'

"Za Oderuhom priseka jo po cesti vbog zadolžen kmet. Vže od daleč je opazil zgubljeno vest in jo je milosrčno pobral. Toda kaj ž njo začeti, ker ima sam tako natančno! Domu dospevši, pokaže ženi, ki je na pragu sedeč najmlajšega pestovala, kaj je našel. Žena si jo od vseh strani ogleda in se poda ž njo od hiše do hiše vprašat, če je ni kdo zgubil. Nikjer je ni mogla spečati, kajti vsak jo je imel. V nedeljo jo nese žena k gospodu župniku, naj jo oznanijo, kar so gospod z veseljem storili, toda žalibog brez vspeha, kajti do danes se ni še živ človek oglasil za njo. Gospod župnik ni vedel kaj boljšega z njo storiti, kakor da jo je v cerkev nesel in v spovednici pod klečalnik skril, češ, tukaj-le boš menda še najbolj spravljena svojo dolžnost opravljala, vzlasti pri tistih, kjer lastna spi. Ondi je zgubljena vest res še dandanes skrita."

"Šmencana reč, Neža, ta je pa resnična, da se kar prijeti da, take bi ti pa ne bil zaupal, da jo veš," pohvali stari Lokar sosedo svojo staro Glavarico.

Med tem se je zunaj stemnilo, kajti zemlja oziroma njena senca pokrila je luno čez in čez, da je bila čisto rujava videti, kakor bi bila precej dobro okajena. Ferjanov Janez opozori družbo na novo prikazen in vse jo zopet venkaj vdere. Nad otemnelo luno od severa proti jugu videla se je rimska cesta.

"Janez ti nam boš izvestno vedel povedati, kaj da je rimska cesta? Ali so to megle, ali Bog ve kaj. Jaz sem vže vsakovrstno mislila kaj pravega pa le še nisem zvedela," o tem nagovori Žimčeva Mica Janeza učenjaka.

"Megle niso, sicer bi jih ne videli vsako noč na tistem mestu in v tistej podobi," povzame Janez in nadaljuje: "Rimska cesta sostavljena je iz milijonov in milijonov svitlih in gostih zvezd, ki se meglenice imenujejo in to menda zarad tega, ker so tako daleč od nas, da se nam lesk njihove svitlobe le še kakor megla dozdeva."

"Ali morajo daleč biti, oh jej no!" začudi se mlinski hlapec Jože.

"Tako so daleč, da tega naša pamet niti umeti ne more. Približno Vam bo to-le nekoliko to silno daljavo pojasnilo. Učeni možje so na podlagi primernih poskusov zračunali, da se svitloba posebno hitro razširja; v jedni sekundi — to je v toliko časa, kar ti ga je treba, da z očmi treneš, — preleti svitloba vže ogromno daljavo 42,000 milj! Od jedne najbližnjih nam zvezd recimo od one le, ki se tako živo leskeče in se ji Orijon pravi, potrebuje svitloba ob vsej svoji hitrosti, s katero se razširja, nič manj nego tri leta, preden pride do nas na zemljo. Če bi se zvezda v tem trenotku na kosce razletela, opazili bi mi to še le čez tri leta. Od zvezd v rimski cesti, od meglenic, potrebuje pa svitloba 25,000 let sem doli k nam!"

"Oh, oh Janez tebi se meša, to ni res, to ni mogoče! Le pomisli, da svet ne stoji več, kakor blizo šest tisoč let," ugovarja Glavarica, ter nadaljuje: "Ali ne veš, kako je Bog svet stvaril, ti, ki si tako učen, da bi skoraj zvezde klatil, in kedaj? Vsaj se tega vže otroci po šolah uče in v vsakem katekizmu to najdeš, pa nam tukaj s tisoči leti okoli sebe mečeš, kakor bi proso kokošem vsipal."

"Da, da, Neža, vse je res, kar trdiš, toda tudi jaz vtegnem prav imeti. In še jedenkrat ti rečem: ne le petindvajset tisoč let potrebovala bi svitloba od najbolj oddaljenih zvezd do nas, temveč milijone in milijone let bi bilo treba, preden bi prišla od najbolj oddaljene zvezde, najbolj nam oddaljenega sosvetja sem doli. Tako je, pa nič drugače! Učenjaki so prav tako verojetno izračunali, kakor da je danes ob določenej sekundi nastal meščev mrak! Da pa ne boš mislila, da sem morda kak krivoverec, ki to taji oziroma po svoje zavija, kar sveto pismo uči, ti moram povedati, da se tisti šesti dnevi, ki govore o stvarjenji sveta, nikakor ne smejo jemati po besedi za dneve, današnje dolgosti, temveč dan tukaj nič več in nič manj ne pomeni, kakor nedoločno dobo časa, katera lahko tisoč, lahko pa tudi še več let obseza. Tako so raztolmačili cerkveni očetje sveto pismo in to se vjema tudi z razvojem stvarjenja tiste dobe. Kljubu temu pa še nisem nikdar trdil niti ne dvomil, da bi Bogu ne bilo mogoče vsega tega v jednem samem trenotku vstvariti, kar se je po njegovi neskončno modri volji v šestih dobah zvršilo. Nič kakor svoj vsemogočni 'bodi' bi bil rekel, in vse bi bilo stalo, kakor dandanes vidimo. S tem sem pa za danes svoja pojasnila dokončal, ti, Jože mi pa meh pripravi, da pojdem domu."

IV.

Potegunovemu Janezu se je med tem v preiskavi slaba godila. Goreče je prosil dan na dan Boga, da bi ga rešil iz te grozne poskušnje vže vsaj na ta način, da bi bila vže skoraj konečna obravnava. Kakor vse na svetu mine, potekli so konečno čez nekaj tednov tudi Janezu dnevi preiskovalnega zapora in na svetega Pavla dan gnal ga je birič iz Žabjeka vklenjenega k deželni sodniji, kjer je bil dan konečni obravnavi napovedan. K istej prišli so tudi vsi tovariši Janezovi iz obeh sosednjih si vasi, ki so bili tisti osodepolni večer na travniku pri pretepu, v katerem je izdihnil Gostov Pavle svojo vbogo dušo. Bili so od Janeza le toliko na boljem, da so bili prosti, on je moral pa dolge tedne prebivati ločen od preljubih mu domačih krajev in ljudij med samotnem ozidjem žabješkim. Kot priči proti Janezu bila sta pozvana tudi orožnika, ki sta ga isto jutro po pretepu prijela zarad krvavega jopiča, ki je danes na mizi ležal poleg Janezovega noža. Obravnava se prične. Državni pravdnik toži Janeza kot morilca ranjcega Pavleta, ter v tožbi navede vse sumljive okoliščine, iz katerih se da z nekako gotovostjo sklepati, da more le Janez morilec biti, kajti kri ranjcega ga je zaznamovala s Kajnovim znamenjem na jopči. Iz sodnozdravniškega protokola napisanega pri pregledu mrliča povzel je v zatožbo državni pravdnik, da se je tudi Janezov nož popolnoma vjemal z rano, ki jo je imel ranjki Pavle na vratu. Ako se še pomisli, da je bil zatoženec jedini, ki je z rajnikom v sovraštvu živel poslednji čas, je dokaz tukaj, da mora le pričujoči zatoženec kriv biti prezgodnje smrti umorjenega tovariša in nihče drugi. Olajševalno je tukaj, pravi državni pravdnik nadalje, dosedanje neomadeževano življenje zatoženega, njegova mladost in prilika, ob katerej se je nesreča zgodila. Zato predlagam, da slavni sodni dvor zatoženca le hudodelstva uboja krivega spozna in ga po dotičnem paragrafu kazenske postave obsodi.

Janezu zavre kri po vsem životu, kakor bi ga bil gad pičil, planil je kviško na zatožni klopi in na vsa usta zakriči: "Kaj? Jaz!"

Krepka roka beričeva potisne pa ga takoj tako krepko in s tako železno voljo nazaj na klop, da se ji je nesrečnež moral vkloniti. Ob jednem pa ga berič opozori poluglasno: "Govori, kadar te bodo gospodje vprašali, veš!"

Janeza zmaga notranja žalost. Oh kaj takega se pa res ni nadjal, vzlasti danes ne, ko je vedno upal, da bode prišla njegova nedolžnost na dan. Da, prav tega dne si je vedno tako iz celega srca ves čas želel, odkar so ga ločile težke, dobro okovane duri na Žabjeku od zunanjega sveta. In prav danes vržejo mu tukaj učeni gospodje, ki ločijo resnico in pravico od laži in krivice, očitanje v oči, da je on in nihče drugi ubil — kakor so konečno rekli — svojega tovariša. Solze so ga polile in pomilovanja vredni mladenič zakrije si obraz z žuljavimi rokami in na ves glas milo kakor otrok zajoka.

Sodniki se spogledajo, češ, k srcu mu gre, bo že! Morda sedaj le izprazni svojo trdovratno srce in nam prizna, kako je bilo. Predsednik deželnemu sodišču, ki je glavno obravnavo osobno vodil, kajti stvar je bila silno zavita in toliko kakor še ne dokazana, vsaj neposredno še ne, prične Janeza tolažiti naj se le pomiri, vsaj morda ne bo tako hudo, kakor bi si vtegnil misliti. Potem ga prične polagoma izpraševati po njegovem imenu, rojstvu, starosti, kaj je do sedaj delal in kaj mu pravi vest na očitanja in zatožbo državnega pravdnika ter stavi konečno vprašanje, ali se spozna krivega obdolženega hudodelstva ali ne? V preiskavi je sicer vse kar od kraja odločno tajil, vendar je pa še sedaj čas, če si hoče srce in vest olajšati s tem, da pove vse po pravici. Na to veli predsednik prečitati zapisnik o preiskavi in konečno zatoženca vpraša, kaj mu ima še dodati, oziroma opomniti o njem.

Janez molči. Berič ga zopet opomni: "Sedaj vstani in govori, kar veš!"

Zatoženec vstane, roke pred se stegne in sklene ter gre ob enem globoko po sapo, na kar pravi: "Ne vem, kaj bi še povedal. Vse kar sem vedel, razodel sem vže v preiskavi in imate ondi le vse zapisano. Naj bo tisto zadosti. Čudno se mi zdi le to, da se mi tukaj prav nič ne verjame. Bolj ko trdim, da ga nisem jaz, huje silite vame, da sem ga. Tukaj gospodje, stoji križani Bog pred nami, ta mi je priča, da sem jaz Pavletove smrti tako malo kriv, kakor katerikoli izmed Vas! Da sem prinesel jopič iz boja domu krvav, ni nič novega, kaj takega se v pretepu dostikrat primeri, kadar kdo katero nenadno po zobeh ali po nosu dobi. Mogoče je tudi, da sem bil morda v tistem trenotku, ko je zavratni sovražnik v Pavleta nož porinil, prav blizo njega, kar sam natanjko več ne vem, in da je tedaj kri zaklanega po meni švrknila. Da se moj nož z rano vjema, je tudi verjetno, ker imamo odrasli možki po Gorenjskem vsi jednake nože, ki so si podobni kakor jajce jajcu, vzlasti dokler so še nekoliko bolj novi. Kako lahko je imel Pavletov pravi zavratni sovražnik prav tak nož, kakor jaz! Sovraštva ne morem tajiti in sem ga tudi v preiskavi priznal, vendar bi zaradi tistega Pavleta ne bil nikdar umoril, da še nabil bi ga ne bil, ker ni bilo govorjenja vredno."

Več Janez ni vedel povedati in je obmolknil. Predsednik prične klicati tovariše njegove kot priče, ki pa vsi skupaj niso vedeli druzega povedati, kakor da je bil dotično noč na travniku pretep, kdo pa da je Pavleta zaklal, živ človek ni vedel. Na predsednikovo vprašanje, če smatrajo zatoženca sposobnega, da bi bil rajniku prizadel smrtni sunljej iz maščevanja morda ali iz sovraštva, ali da bi si ga bil s poti spravil, odgovorile so vse priče odločno: da ne!

Konečno sta bila kot priči zaslišana tudi še orožnika, ki sta Janeza prijela. Ta dva moža izjavila sta se, da ju je tak in tak berač na sled pripeljal in sled pripeljal in sled zdel se jima je tem bolj sumljiv, ker sta res našla jopič, Janeza pa vsaj v prvem trenotki nikjer ne. Zdelo se jima je, kakor bi se hotel skriti.

"Kaj praviš na to, zatoženec?" obrne se predsednik k poslednjemu.

"Kaj bom druzega rekel, kot da me je berač po krivem obdolžil hudodelstva iz samega golega sovraštva. Pred dobrim letom zmanjkalo je pri nas ponoči perila, ki se je na hodniku sušilo. Slučajno zasledil sem ga nekaj pri tem beraču, za kar sem mu nekoliko kosti prerahljal, druzega mu pa nisem žalega storil, če tudi bi ga bil lahko orožnikom objavil. Kar sem jaz tedaj opustil, storil je sedaj grde z manoj in kakor sem rekel, iz samega golega sovraštva. Skrival se pa niti jedno minuto nisem, temveč sem šel le po suhih hrušek na vrh. Da bi orožniki po me hodili, se mi še sanjalo ni. Čemu tudi, vsaj sem imel čisto vest. Prosim gospode, naj nikari ne verjamejo obrekovanju in dozdevni sumljivosti iz tistega izvirajoči, v katero me je človeška zlobnost pripravila, temveč mojim odkritosrčnim besedam, ki so resnične, kakor gotovo je Bog nad nami!"

Sodniki se spogledajo. Predsednik vkaže beriču z zatožencem iz sodne dvorane oditi. Kaj je to za Boga svetega? Ta človek taji, kakor bi mu šlo za glavo, in vendar smo vsi prepričani na podlagi doprinešenih posrednih dokazov, da more le on zlodejec biti. Vsaj jaz sem o tem popolnoma prepričan, rekel je predsednik in pogledal ostale gospode sodnike, ki so molče z glavami prikimali. V tem trenotku zapečatila se je osoda Potegunovemu Janezu. Na podlagi prepričanja, ki so ga sodniki po svojem mnenji o Janezovi krivdi imeli, obsodili so ga zaradi uboja na pet let v hudo ječo.

Ko zatožencu razsodbo objavijo, leta bolestno vsklikne: "Oh, moja mati! Vnebovpijoča krivica se mi je zgodila!" ter omahne na zatožno klop. Priče v dvorani so tudi jako vznemirjene, kajti vsakemu se je vsaj dozdevalo, da tu strogost postave ni bila na pravem mestu. Ko predsednik Janeza vpraša, ali vsprejme prisojeno mu kazen, ga le-ta nekako neverjetno pogleda, kakor bi hotel reči: "Smešno, da me vprašaš, ker me imaš v krempljih in pod ključem. Pusti me venkaj, potem ti bom pa vže povedal, ali jo sprejmem ali ne.' Iz tega Janezovega pogleda je predsednik spoznal, da ga ne razume, kaj mu je hotel s tem reči, torej ga poduči, da se lahko pritoži pri višjem sodišči, če misli, da se mu je krivica zgodila.

Janezu zopet nekoliko upanja zažari. Bil je prava podoba vtapljajočega se človeka, kateri tudi za bližnjo mu slamno bilko strastno zgrabi, le da bi si rešil dragoceno in vendar sploh tako borno življenje. "Da, pritožim se zarad krivice, ki se mi je tu zgodila. Jaz sem nedolžen!"

"Je že dobro," so rekli gospodje pri zeleni mizi in Janez je zopet odšel z beričem vklenjen na Žabjek, kjer mu bo čakati višje razsodbe o njegovi tako čudno zamotani zadevi.

Tako se je godilo na sv. Pavla dan v Ljubljani našemu rojaku.

(Dalje prih.)

JESENSKE IN ZIMSKE OBLEKE.

Čedne in moderne obleke za odrasle in mladino se dobe pri nas, kakor tudi delamo v popolno zadovoljstvo obleke po meri.

Velika zaloga najmodernejih klobukov in kap vseh velikosti.

Posebno velika zaloga trpežnih čevljev visokih in nizkih za moške, ženske in mladino.

Mi imamo najlepše srajce, kravate, kolare itd. Vse naše blago jamčimo ter povrnemo denar, ako ni v popolno zadovoljnost.

Z vsakim nakupom dajemo 4 odsto vredne znamke ali pa register tikete izvzemši na oblekah delanih po meri

Vaši naklonjenosti se priporoča "Prva Slovanska Trgovina" na severni strani mesta.

Frank Juričič

1001 N. Chicago St. JOLIET, IL

Zakaj bi drago plačali novo orodje?

Skoro Novo Second-Hand

orodje, posodje, pohištvo in razno blago dobite v dveh velikih prodajalnah Second-hand blaga.

Wetherell & Reid.

118 Jefefrson St., Chicago Phone 3472.
412-414 Cass St., Chicago Phone 3494.

Kadar se mudite na vogalu Ruby and Broadway ne pozabite vstopiti v

MOJO GOSTILNO

kjer boste najbolje postreženi.

Fino pivo, najboljša vina in smodke.

Wm. Metzger

Ruby and Broadway JOLIET

ANTON ZABUKOVEC

BRICK YARD BUFFET
Slovenska gostilna
500 Moen Avenue. Rockdale, Ills.
Chicago telefon 3406.

Kadar se mudite v Rockdalu ste vabljeni, da posetite mojo dobro oskrbljeno gostilno, kjer dobite najboljše domače in importirane pijače.

ZA

Zavarovanje

proti požaru, mala in velika posojila pojdite k

A. SCHOENSTEDT & CO.

203 Woodruff Bldg. Oba tel. 169
Joliet, Ill.

R. F. KOMPARE

SLOVENSKI PRAVNIK

ADVOKAT

V So. Chicago, Ills.:
Soba 218—9206 Commercial Ave.
Telefon: South Chicago 579.

Fine Obleke,

vrhne suknje in moško opravo najnovejše mode, najceneje.

John J. McCarthy

"Outfitter to Men"
119 N. Chicago St., Joliet, Ill.
PHONE 2762 .

FRANK GRUM & COMPANY
stavbeniki in kontraktorji.
1100 N. Broadway Joliet, Illinois.
Chicago Phone 1706-R.

Sprejemamo vse vrste stavbinske posle, bodisi pri manjših ali večjih podjetjih ali posameznikih.

Podpisani sem tehnično izučen stavbenik. Izdelal sem šole na Dunaju in Gradcu ter izdelal državni izpit v Ljubljani, kjer sem sedem let posloval kot stavbinski mojster mesta Ljubljane.

Na željo izdelam načrte, kakoršne kdo želi. FRANK GRUM.

Homewood Coal Yard

M. MIKAN, MANAGER

Trd in Mehak Premog

ter drva in kurivo
1624 Nicholson St., Joliet, Ill.
PHONE 1797W

W. C. MOONEY

PRAVDNIK-ADVOKAT.
4th fl. Joliet Nat. Bank Bldg., Joliet

Ko imate kaj opraviti s sodnijo oglasite se pri meni.

ŽENA IN VARČNOST.

(Nadaljevanje s 4. strani.)

pretirana. Dobe se pa ženske, ki pretiravajo štedljivost in postanejo umazano skope same do sebe, do svoje družine in do svojega bližnjega.

Skopuh in skopulja nista priljubljena, svet ju ne spoštuje, ne ceni in ne žaluje za njima. Skopi ljudje se ne brigajo za javno mnenje, denar je njih Bog, njih začetek in konec. Srce jim otrpne, postane kovina, kakor je kovina njih denar, ki mu žrtvujejo še na smrtni postelji svojo zadnjo misel.

Pametno štedenje brez ozkosrčnih, malenkostnih pomislekov ustvari prijetno in udobno domače ognjišče in ohrani na zunaj spoštljivo in dostojno lice.

Neki milijonar je na smrtni postelji dejal svojemu sinu: "Uči se dostojno izdajati denar in izogibaj se nizke skoposti." S temi besedami ni hotel svetovati sinu, naj lahkomišljeno zapravlja denar, pač pa naj ostane varčen v sorazmerju s svojim bogastvom in stanom.

Mož zasluži denar, ženi pa je sveta naloga istega pametno in varčno uporabiti. Ona mora imeti vpogled, ki sega tudi v bodočnost. Za bolezen in druge nepričakovane izdatke mora biti pripravljena vsotica, da ni zadrege, če prihaja zdravnik v hišo.

Nekatere ženske se lepo in drago oblačijo za cesto, za druge ljudi, lastni dom pa jih vidi zanemarjene, umazane, da, celo raztrgane. Temu je deloma kriva malomarnost, deloma pa brezmiselna varčnost. Saj ni ravno potrebno za dom se lišpati in za delavnik ponositi najlepšo obleko; toda okusno in snažno oblečena žena s prijaznim obrazom gotovo priljubi možu dom, da si ne išče prijateljev po gostilnah. Trdi se, da gre ljubezen moža skozi želodec, jaz pa trdim, da gre tudi skozi oko. Žena, kateri se ne zdi vredno čedno napraviti se za svojega moža, zgubi polagoma svojo zakonsko srečo. Nemirna, nervozna, pretirano skrbeča žena v neokusni, umazani obleki prav kmalu odtuji moža sebi in domu.

Varčnost na pravem mestu je umetnost, blagor ženi, ki jo prav razume.

RAZNOTEROSTI.

Tudi plagiat.

Mark Twain je pri vsaki priliki s svojimi zbadljivimi besedami spravil svojo okolico v veliko zadrego in si dostikrat nakopal celo sovraštvo. Tako se je nekoč norčeval tudi iz škofa Doane, župnika neke episkopalne cerkve v Hartfordu, katerega je slučajno slišal pripovedati. "Mr. Doane", je rekel škofu po končani propovedi, "vaša propoved danes dopoldne mi je bila pravi užitek! Pozdravil sem jo, kakor starega prijatelja." — Doane, ki gotovo ni bil posebno bistra glava, se je čutil zelo počastenega s temi besedami in se je zadovoljno smehljal. — "Imam namreč doma knjigo," je nadaljeval Twain, "v kateri je vse notri, kar ste govorili, celo besede se popolnoma ujemajo!" — Malodušno je Doane protestiral proti temu, ker si je bil najbrž svest, da je svojo prepoved kje prepisal. Priznati pa ni hotel in zato je protestiral, da to ne more biti, podobna pač, ne pa enako. "Vendar je tako," je nadaljeval Twain. "Dobro, pa mi pošljite knjigo!" "Pošljem jo!" je odgovoril humorist.—Drugi dan je poslal Mark Twain škofu—obsežen slovar!

Majhna zmota.

Slavni zdravnik dr. Renard v Parizu je bil znan kot jako bistroumen napram svojim pacijentom in znanim. Nekega dne je dobil pri viziti svojega pacijenta, ko je ta z nekim starim gospodom mirno igral piquet. "Kaj delate tukaj?" reče dr. Renard temu staremu gospodu. "Pojdite domov in dajte si puščati kri. Ne smete odlašati niti trenutek." Prestrašeni mož je hitel domov ter legel takoj v posteljo. Renard mu je sledil ter mu par krat sam pustil kri. Dal mu je tudi praške da je bruhal, toda navzlic temu se je njegovo stanje vedno bolj slabšalo. Tretji dan je prišel k bolniku njegov brat. Dobil je obvestilo, da njegov brat umira. Hitel je torej k postelji bolnika, ker je dobil tudi zdravnika. "Za boga," je vprašal zdravnika, "kaj je pa vendar mojemu bratu?" "Kap ga je skoraj zadela," je odgovoril dr. Renard, "spoznal sem to slučajno na njegovih ustnicah." "Moj bog!" je zaklical brat, "moj brat ima že šestdeset let zviti ustnici." "Zakaj mi vendar niste tega prej povedali?" je odgovoril dr. Renard, "prihranili bi meni mnogo truda, bolniku pa mnogo muk."

Nemški Dunaj.

Po zadnji statistiki je v dunajskih nadaljevalnih šolah 927 nemških 228? češkiih krojaških vajencev, 827 nemških in 1131 čeških čevljarskih vajencev. V šolah za mizarje 1129 nemških in 1312 čeških vajencev. V nekaterih šolah je 78 do 81 odst. čeških vajencev. V takozvanih pripravljalnicah za češke vajence je bilo teh leta 1883. 3358, leta 1910. pa 7549. Tako torej izgleda nemški Dunaj v luči statistike. Važni stan na razvoj velikega mesta, obrtni stan, bi bil že zdavnaj po večni češki, če bi se češki naraščaj ponemčil. Delavske vrste so večinoma slovanske, brez teh bi Dunaj ne izhajal.

Slepec v kinematografu.

Kako priljubljen je kinematograf, vsem slojem, da celo slepcem — profesijonistom — nam spričuje mična dogodbica nekega ameriškega igralca. Šel iz gledišča pripoveduje in naletel na vogalcu slepca, ki je milo stegal roke molil in nudil svojo kapo mimoidočim. Vržem mu denar, toda zgrešil sem kapo in novec je iztrkljal po tlaku. Predno sem ga mogel pobrati, ujel ga je slepec s čudovito sumljivo spretnostjo. Pravim mu, ti pa nisi slep. Ravnodušno mi odgovori berač. Ne gospod, jaz res nisem slep, nadomestujem pa svojega tovariša. Ta je velik revež in že od rojstva slep. Ker je bil že utrujen od celodnevnega sedanja, je šel počivat in jaz prosim mesto njega. Kje pa počiva tvoj prijatelj slepec? Ah gospod, pravi že malo prestrašen berač jecljaje, veste toliko je slišal od kinematografa in vzel si je revež nocoj dopust, da si ogleda enkrat tudi to novost. Šel je v kinematograf, od koder pa se mora kmalo vrniti.

Češki Japonci.

Iz kronike češkega zgodovinarja Hajeke izvemo prav lično dogodbico. Češki stanovi so odposlali nekoč v Rim udanostno adreso in jo podpisali s svojimi imeni. Ime samo pa jim ni zadostovalo in da kažejo avtentičnost svojim podpisov je podpisal poedini: ja pan z Rožemberka, ja pan z Kolovrat itd. Papež je bil nad to vdanostno adreso močno vesel in je odgovoril v buli. Naslov pa je delal pisarniškim uradnikom papeževe kurije mnogo preglavice, mislili so, da je oni japan ki je stal pred vsakim imenom, titulatura čeških plemičev in so napravili potem naslov: Ad Japanos regni Bohemiae (Japoncem češkega kraljestva).

Dober odgovor.

Pokojni general Grant je bil strasten kadilec smodk in tobaka. Nekoč se je po železnici peljal s svojim odjutantom, majorjem Creightonom, kateremu pa ni tobak ugajal.

Grant je potegnil iz žepa fino smodko, rekoč: "Mislim gospod major, da nimate nič proti temu, če si prižgem to-le smodko?" Major se je smehljaje pokloni generalu, rekoč: "Mislim, da nimate nič proti temu, če mi bo slabo vsled tobaka?" "Kakor se vzame," mu odgovori Grant, ko je spravil zopet nazaj svojo smodko. "Raje ne kadim, ker bi mi postalo kadenje lahko pri tem nevarno."

Cvetke orijentalskega humorja.

Prišel je domov mož in našel na na svoji postelji rešeto. Mirno odloži klobuk in ogrinjalo, vzame z mize vrv, naredi zanjko in se hoče na v steni zabito kljuko obesiti. "Kaj pa vendar počenjaš," zarentači nad njim žena, "ali si obseden?" "Ne," pravi on mirno, "ker je na mojem mestu rešeto, hočem iti jaz na njegovo mesto."

Sedel je orijentalec udobno na krasni preprogi, jedel ribo in pil zraven mleko, ko pride njegov prijatelj v obisk. "Ti veš kaj," ga vpraša. "Ali se nič ne bojiš polniti si želodec z ribo in mlekom?" "Ne," mu odgovori čisto mirno sladkosnedež, "kako more mleko ribi škodovati, ko je mrtva."

Bil je norec, živel je udobno s svojim oslom v senci pod figovim drevesom. Zaspal je in ukradel mu je nekdo osla. K njemu pride sosed in mu pravi: "Ti, prijatelj, osla so ti ukradli!" On pa odvrne veselo se smeje: "To je dobro, da nisem sedel na njem!"

Lečo je vslovil svoje požrešne prijatelje neki orijentalski bogataš, ki se je naveličal jih vedno mastiti in debeliti na svojem dvoru. Vprašali so ga hinavci, če želi, da ga puste samega. Tvoj oče je imel navado, so vedno dejali, da je vedno rekel: Če vam je drago... in vsi smo se takoj odstranili. Bogataš odgovori nato sledeče: Dobro tudi jaz vam hočem dati znamenje, na katero želim, da odidete. To znamenje je: Kadar vprašam, kaj so mi za danes kuharji dobrega preskrbeli — takrat se nemudoma odpravite iz mojega dvora.

Bivši khedive na Dunaju.

Amsterdam, 7. okt. (Prek Londona.) —Danes semkaj dospela dunajska brzojavka pravi:

Abbas Hilmi, bivši khedive (podkralj) egiptovski, ki je pred kratkim zapustil Švico, da se poda na Dunaj, je dospel v državno glavno mesto in je bil sprejet po cesarju Karlu.

ZA KRATEK ČAS.

Dobro zdravilo.

Peter: "Ali je res oni obliž tvojemu bratu toliko pomagal, da zopet sliši?"

Pavel: "Da, resnično; o svojem sinu že ni slišal štiri leta, včeraj je pa čul, da se nahaja v Gradiški v zaporu!"

Umestna želja.

Prvi pohajač: "Ali bi ti z veseljem stisnil roko milijonarju Carnegiu?"

Drugi pohajač: "I bet you; jaz bi ga kar najraje potegnil za celo nogo!"

Družinski prirastek.

Učitelj kaplanu: "Včeraj dobili smo zopet prirastek v naši družini."

Kapelan: "O, čestitam, čestitam; kaj pa je, deklica ali deček?"

Učitelj: "Niti deklica niti deček, dobili smo namreč iz mesta našo — taščo."

Dober odgovor.

A.: "Veruj mi, da sem pričel svoje življenje in srečo kot bosonog deček!"

B.: "Prav rad ti verujem, jaz tudi nisem prišel obut na svet."

Sreča v nesreči.

Prvi pijanček: "Kadar ga pri Krugelcabirtu spijem že 12 kozarcev, vidim vsako osebo dvojnato."

Drugi pijanček: "Kako si srečen."

— "Kaj misliš s temi reči?"

— Srečen si lahko vsled tega, da te zvečer pri povratku iz gostilne nabije samo ena žena, dasiravno vidiš dve skupaj."

Logika zobozdravnika.

Zobozdravniki so ljudje solidnega značaja; votlega ne trpijo ničesar; vsake stvari se oprimejo že pri korenini; njih edina napaka je, da kaj radi derejo človeka — pri ustih.

Kadar se srečata dve ženski.

"Pet let vas nisem videla," je zacvrčala prva gospa, "ampak niti en dan starejša niste videti, draga moja."

"Preprijazna ste", se je zadovoljno nasmehnila druga gospa.

"Mislim reči, da niste videti prav nič starejša, ne vi in ne vaš klobuk."

Čudovito dete.

"Zakaj pa označaš svojega najmlajšega sina vedno za čudovito dete?"

"No, ker je ta od mojih osmerih sinov edini, ki se sam preživlja."

Bistroumen.

Rano zrel otrok, ki je pohajal javen otroški vrtec, je padel iz lestve. Njegova mati ga je pobrala s tal prestrašena, z vzklikom:

"O srček! Kako pa si padel?"

"Navpik", je odgovoril otrok, brez vsakega obotavljanja.

Pred sodnijo.

Zagovornik mlademu obtožencu: "Kakšen posel imate?"

"Nikakega."

"Ali ničesar ne delate?"

"Ničesar."

"Ali živite torej brez dela?"

"Da, brez dela."

"Kakšen posel ima Vaš oče?"

"Takšnega kakor jaz."

"Ali ne pomaga on preživljati družine?"

"Ni potrebno, ker naša mati pere za stranke."

"Iz tega razvidim, da nista Vi in Vaš oče dosti vredna. Ali Vaš oče tudi pije?"

"Ne vem, vprašajte ga."

"Kedaj pa pride semkaj?"

"Je že tukaj. Tamkajle sedi med porotniki. Njegova številka je 10."

Pri grocerju.

Kupovalka: "Kam pridemo? 38c en ducat jajc? Torej je jedno jajce dražje nego 3c."

Grocer: "Pomislite gospa, da potrebuje kokoš cel dan predno isto izleže."

Pametno vprašanje.

— Prav žal mi je, da ne morem nikakor postati — Vaša.

— Kako bi pa bilo, ako bi postal lahko jaz — Vaš?

Vestna služkinja.

Gospodinja družine, stanujoče v prvem nadstropju svoji hišini: "Mary, stopite vprašat sosede nad nami, čemu delajo tak ropot in šunder?"

Hišina: "Ali naj počakam tudi na — odgovor?"

Na počitnicah.

Trgovski potnik Radovič ni mogel prehvaliti velike uljudnosti in pozdravljanja šolskih otrok v Žabji vasi. Nekoč mudil se je zopet ondi meseca avgusta, a na njegovo veliko začudenje ga ni noben šolar več pozdravil. Vsled tega povpraša nekega malega dečka o vzroku? Šolarček se mu pa korajžno odreže: "Mi radi tega sedaj tujcev ne pozdravljamo, ker so — šolske počitnice, in imamo prosto."

Pameten nasvet.

On: "Za vas gospodična šel bi do konca sveta."

Ona: "Idite raje tukajle v pisarno mojega očeta!"

Dobra služba.

"Ali si s svojo novo službo zadovoljen Cene? Kaj pa si, in kaj delaš?"

Cene: "Popolnoma zadovoljen, lahka in imenitna služba. Stojim samo pred pisarno bankirja Zlatoviča in odpiram strankam vrata."

"Strela! Potem si pa pravi pisarniški predstojnik."

Kadar rabite obleko, se oglasite pri nas, ki vam skrojimo isto po pravi meri. Mi delamo fine obleke po **$15 IN VEČ.** Istotako popravljamo, čistimo in gladimo moške in ženske obleke. **G. R. KARLING, krojačnica,** 509½ Cass St., Joliet, Ill.

POZOR ROJAKINJE!

Ali veste, kje je dobiti najboljše meso po najnižji ceni? Gotovo! V mesnici

Anton Pasdertz

se dobijo najboljše sveže in prekajene klobase in najokusnejše meso. Vse po najnižji ceni. Pridite torej in poskusite naše meso.

Nizke cene in dobra postrežba je naše geslo.

Ne pozabite torej obiskati nas v našej mesnici in groceriji na vogalu Broadway and Granite Street

Chic. Phone 2768. N. W. Phone 1113.

POSOJILA.

Kupite premog in zimske potrebščine zdaj. Sposodite si denar od nas in ne tarnajte.

POIZVEJTE!

"The Twenty-Payment Plan."

Izplačalo se vam bo! Naš način vam dovoli posojilo denarja po postavnih obrestih, da plačate celo vsoto v dvajsetih mesečnih obrokih. Lahko vrnete nekaj ali celo posojilo koncem vsacega meseca. Obresti računamo le za oni čas, ko je denar pri vas.

$2.00 se plača mesečno od $40.
$2.50 se plača mesečno od $50.
$5.00 se plača mesečno od $100.

Pridite, da vam pojasnimo "The Twenty-Payment Plan." Mi imamo postavno dovoljenje od države Illinois in smo pod nadzorstvom države, da se lahko jamči pošteno poslovanje vsakemu.

Posojujemo na pohištvo, klavirje, viktrole, živino in razno drugo blago, katerega ne premaknemo.

Pridite, pišite ali telefonajte nam.

STATE LOAN COMPANY,
(Not Inc.)
403 Joliet National Bank Bldg.
4th Floor :: Chicago Phone 154.

Carl Schreiber
Chicago Phone 3496.
519 Marble St. :: Joliet, Illinois
SLOVENSKI BARVAR IN SLIKAR.

Barvam poslopja, znotraj in zunaj, ter opravljam vsak posel, ki spada v barvarskega obrta področje.

Obešam stenski papir.

STENSKI PAPIR

Velika zaloga vsakovrstnih barv, olja in firnežev. Izvršujejo se vsa barvarska dela ter obešanje stenskega papirja po nizkih cenah.

Alexander Daras
Chi. Phone 376 N. W. 927
120 Jefferson St. JOLIET, ILL.

Slovenske Gospodinje

so prepričane, da dobijo pri meni najboljše, najčistejše in najcenejše

meso, grocerije

IN KRANJSKE KLOBASE

istotako vse vrste drugo sveže in prekajeno meso ter vse druge pedmete, ki spadajo v področje mesarske in grocerijske obrti.

Priporočam svoje podjetje vsem rojakom, zlasti pa našim gospodinjam.

Spoštovanjem

John N. Pasdertz
Chicago tel. 2917.
Cor. Cora and Hutchins St., Joliet, Ill.

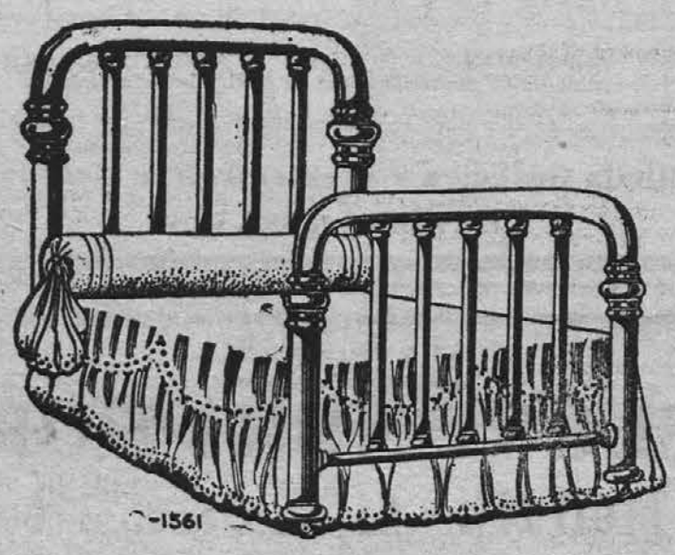

Začenši koncem tega tedna, bomo razprodali vso zalogo naših

Brass Postelj

ki so bile malo poškodovane v našem skladišču, in sicer

po 25 odsto ceneje

Imamo 50 takih postelj na izber.

Pri nas najdete največjo zalogo modrocev, blanketov in odej, istotako peči vseh vrst in drugega pohištva, ki je prodajemo vedno, ceneje, kot kdo drugi.

Enterprise Furniture Co.

412 N. Chicago St--Next to Orpheum Theatre

Naročite zaboj steklenic

novega piva, ki se imenuje

EAGLE EXPORT

ter je najboljša pijača

E. Porter Brewing Company

Oba telefona 405, S. Bluff St., Joliet, Ill.